

Vlaanderen
is omgeving

Analyse van rechtspraak en rechtsleer

OVER HINDER EN KLACHTEN ALS GEVOLG VAN HUISHOUDELIJKE
HOUTVERWARMING - 13.12.2020

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

ANALYSE VAN RECHTSPRAAK EN RECHTSLEER OVER HINDER EN KLACHTEN ALS GEVOLG VAN HUISHOUDELIJKE HOUTVERWARMING

De doelstelling van deze studie is een beter inzicht te bekomen in de rechterlijke beoordelingen en appreciaties van hinder/klachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming, in de knelpunten en moeilijkheden die daarbij worden ondervonden en oplossingen die daarbij worden voorgesteld. Dergelijke inzichten moeten bijdragen aan de opmaak van een stappenplan voor de aanpak van hinderklachten van op hout gestookte verwarmingsinstallaties (houtkachels, open haarden, inzethaarden).

Dit rapport bevat de mening van de auteur(s) en niet noodzakelijk die van de Vlaamse Overheid

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Peter Cabus

Departement Omgeving

Afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning (BJO)

Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

bj.o.omgeving@vlaanderen.be

www.omgevingvlaanderen.be

Auteurs

Prof. Dr. Bernard Vanheusden, Universiteit Hasselt

Laura Sallaerts, Universiteit Hasselt

Depotnummer

D/2021/3241/031

Deze studie werd geactualiseerd tot oktober 2020.

INHOUD

Inhoud	3
Inleiding	4
1	Verzamelen en documenteren van relevante rechtspraak en rechtsleer 5
1.1	Compilatie regulerend kader 5
1.1.1	Regelgeving toegepast op houtstooktoestellen en het gebruik ervan 6
1.1.2	Bepalingen waarop degene die hinder ondervindt zich kan beroepen 13
1.2	Rechtspraak en rechtsleer 17
2	Analyse rechtspraak en rechtsleer..... 20
2.1	Onvoldoende bewijs 20
2.1.1	Vrederegerecht Antwerpen, 7e kanton, 17/01/2017 20
2.1.2	Vrederecht Kapellen 12/04/2016 & REA Antwerpen 8/06/2017 26
2.1.3	Vrederegerecht Dour 8 november 2018 28
2.1.4	Vrederegerecht Kapellen 8/01/2019 28
2.1.5	Vred. Lier 6/06/2017 & REA Antwerpen, afdeling Mechelen 10/09/2019 32
2.2	Afbraak schouw 35
2.2.1	Vrederegerecht Nieuwpoort 12/07/2016 35
2.3	Bekrachtiging overeenkomst aanpassing schouw 38
2.3.1	Vrederegerecht Herzele 25/07/2019 38
2.4	Verbranding behandeld hout: compensatievergoeding 39
2.4.1	Vrederegerecht Oostende 5/03/2020 39
2.5	Nederlandse aanpak 41
3	Conclusies en aanbevelingen 44
3.1	Conclusies 44
3.2	Aanbevelingen 46
4	Bronnenlijst 49
Bijlage 1: Bevraging vrederegerechten en advocatenkantoren 50	
Vrederegerechten	50
Advocaten	55
Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke reglementen 59	

INLEIDING

In het kader van het bestek nr. OMG-BJO/2019/38 “Analyse van de rechtspraak en rechtsleer over hinder en klachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming” werd aan de Universiteit Hasselt de opdracht toegekend om een onderzoek uit te voeren met als doel een beter inzicht te bekomen in de rechterlijke beoordelingen en appreciaties van deze vormen van hinder/klachten, in de knelpunten en moeilijkheden die daarbij worden ondervonden en oplossingen die daarbij worden voorgesteld. Dergelijke inzichten moeten bijdragen aan de opmaak, in een latere fase, wanneer ook de resultaten van andere acties in uitvoering van de Green Deal huishoudelijke houtverwarming beschikbaar zijn, van een stappenplan voor de aanpak van hinderklachten van op hout gestookte verwarmingsinstallaties (houtkachels, open haarden, inzethaarden).

Voorliggend rapport gaat in op deze vraag. Het onderzoek werd toegespitst op de beoordeling door de vrederechter van hinderklachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming door omwonenden. We willen daarbij vermelden dat er, naast de burgerrechtelijke afhandeling, nog twee andere pistes voorhanden zijn om inbreuken op wettelijke bepalingen te handhaven, nl. de bestuurlijke handhaving en de strafrechtelijke handhaving. De wettelijke bepaling in kwestie moet deze wijze van handhaving uitdrukkelijk voorzien. Het is door de focus van dit onderzoek niet de bedoeling hier verder op in te gaan.

Het rapport bestaat uit drie onderdelen. Het eerste gedeelte van het onderzoek werd gewijd aan het verzamelen en documenteren van relevante rechtspraak en rechtsleer. Het rapport vangt aan met een overzicht van de meest relevante regelgeving, in functie van de analyse van de rechtspraak. Daarna wordt toegelicht welke methodes werden gehanteerd om relevante rechtspraak te verzamelen.

In het tweede gedeelte wordt de verzamelde rechtspraak ontleed. Er wordt aandacht besteed aan de elementen waarop elke uitspraak werd gebaseerd. Daartoe werden de betrokkenen opnieuw gecontacteerd, met het verzoek ons de belangrijkste dossierstukken (deskundigenverslagen, plaatsbezoek,...) over te maken. Met dit onderzoeksrapport beogen we inzicht te bieden in de rechterlijke beoordeling. Dit tweede gedeelte wordt afgesloten met een bespreking van de belangrijkste Nederlandse regelgeving, om na te gaan of hieruit inspiratie geput kan worden voor de aanbevelingen in het laatste deel van dit rapport.

Ten slotte worden de belangrijkste bevindingen in het derde gedeelte van dit rapport samengevat. Enkele moeilijkheden bij de rechterlijke beoordeling van hinderklachten ten gevolge van huishoudelijk houtverwarming worden geïdentificeerd. Op basis daarvan komen we tot enkele conclusies en beleidsaanbevelingen.

Het onderzoeksteam dankt de begeleidende stuurgroep voor de constructieve en aangename samenwerking.

1 VERZAMELEN EN DOCUMENTEREN VAN RELEVANTE RECHTSpraak EN RECHTSLEER

1.1 COMPILATIE REGULEREND KADER

Dit hoofdstuk bestaat uit een overzicht van de wettelijke en normatieve bepalingen die **in Vlaanderen worden toegepast op huishoudelijke houtstooktoestellen (houtkachels, inzethaarden en open haarden) en de hinderklachten die door het gebruik van deze toestellen kunnen ontstaan.**¹

Meteen moet worden opgemerkt dat niet alle besproken regelgeving van toepassing is op houtkachels of (inzet)haarden. In dit hoofdstuk wordt nl. veel regelgeving aangehaald die enkel van toepassing is op ketels gestookt op hout of pellets, of zelfs op verwarmingstoestellen op mazout. In de geanalyseerde rechtspraak wordt deze regelgeving toegepast bij gebrek aan specifieke wettelijke bepalingen. Dit zal telkens duidelijk worden vermeld.

De bepalingen die worden toegepast op huishoudelijke houtstooktoestellen zijn talrijk en omvatten zowel wettelijke bepalingen die direct afdwingbaar zijn, als niet-bindende normen en richtsnoeren waaraan door een rechter getoetst kan worden. Het hiernavolgende overzicht omvat de meest relevante bepalingen in functie van de rechtspraak-analyse verderop in dit rapport.

Eerst wordt een overzicht geboden van de wettelijke en normatieve bepalingen die worden toegepast op huishoudelijke houtstooktoestellen, op drie verschillende beleidsniveaus: Vlaams, federaal en lokaal.

In een tweede onderdeel wordt besproken op welke privaatrechtelijke normen beroep kan worden gedaan in zaken met betrekking tot hinderklachten ten gevolge van huishoudelijke houtverwarming.

Zoals in de inleiding werd toegelicht, bestaat er naast de in dit rapport besproken burgerrechtelijke handhaving ook nog de mogelijkheid tot bestuurlijke handhaving en strafrechtelijke handhaving. Door de focus van dit onderzoek wordt hier verder niet op ingegaan. Ter verduidelijking voegen we hier een korte toelichting toe over de bevoegdheid van de toezichthouder in het kader van deze andere handhavingmogelijkheden.

De, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2018 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, betrokken toezichthouder is verplicht toe te zien op de naleving van de in de wetgeving in kwestie aangegeven milieuvoorschriften. Op grond van artikel 16.3.24 DABM kan bij het vaststellen van een milieumisdrijf, zoals gedefinieerd in artikel

¹ De bepalingen rond afdanking van deze stooktoestellen werden daarom niet in deze compilatie opgenomen. Ook werd ervoor gekozen de Europese richtlijnen, verordeningen, besluiten en commissie-mededelingen niet op te nemen in dit overzicht.

16.1.2., 2° DABM, een proces-verbaal worden opgesteld waarvan een kopie wordt overgemaakt aan de procureur des Konings.

Conform artikel 16.3.12. DABM mogen toezichthouders altijd, zonder voorafgaande verwittiging, elke plaats vrij betreden en het benodigde materiaal meenemen. Zij moeten hierbij de interne en externe veiligheidsprocedures respecteren.

Tot de bewoonde lokalen hebben ze echter alleen toegang als ze aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

1° ze hebben de voorafgaande en schriftelijke toestemming gekregen van de bewoner;

2° ze werden ertoe voorafgaandelijk en schriftelijk gemachtigd door de rechter in de politierechtbank. In dat geval hebben de toezichthouders alleen toegang tussen vijf uur 's morgens en eenentwintig uur 's avonds.

1.1.1 Regelgeving toegepast op houtstooktoestellen en het gebruik ervan

Het verbranden van niet-toegelaten materialen in een houtstooktoestel is een belangrijke bron van geur- en rookhinder. Verder kan hinder veroorzaakt worden door het incorrect gebruik van het houtstooktoestel of niet-kwalitatief of te nat brandhout, en geen of onzorgvuldig onderhoud van het toestel.

Ook de verkeerde locatie of onvoldoende hoogte van de schouw blijkt vaak hinder te veroorzaken. Het correcte ontwerp van het houtstooktoestel en voldoende trek in de schouw is daarbij cruciaal.

1.1.1.1 Vlaamse regelgeving

VLAREM II: toegelaten materialen voor verbranding

Besluit van de Vlaamse regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, BS 29 september 1995

In VLAREM II wordt onderscheid gemaakt tussen drie klassen van hinderlijke inrichtingen. De inrichtingen of activiteiten van de eerste klasse brengen de grootste risico's of hinder mee. De inrichtingen of activiteiten van de derde klasse brengen de minste risico's of hinder mee. Tot welke klasse een inrichting hoort, hangt af van de voorkomende rubrieken, vermeld in bijlage 1 van VLAREM II 'Indelingslijst'.

De verbranding van biomassa-producten (zoals hout) in huishoudelijke stooktoestellen met een vermogen van minder dan 300 kW is **geen ingedeelde inrichting**, zoals bepaald in rubriek 43.1 uit bijlage 1 indelingslijst bij VLAREM II (tenzij afvalstoffen worden verbrand, zie verder).

Dit betekent dat de verbranding van zuivere houtbrandstoffen (waaronder gedroogd hout uit onderhoud van bossen, houtpellets, ...) in huishoudelijke toestellen is toegelaten en dat VLAREM hiervoor geen milieuvorwaarden oplegt (uitgezonderd de voorwaarden uit deel 6 – zie verder). Voor het gebruik van een houtkachel met de verbranding van toegelaten brandstoffen, is dus geen omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit vereist.

De **verbranding van afvalstoffen**, waaronder houtafval, is wel ingedeeld in VLAREM (Rubriek 2.3.4 ‘Opslag en verbranding of meeverbranding’). Dit betekent dat voor deze activiteit thans een **omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit moet** worden aangevraagd en dat de bijhorende milieuvorwaarden moeten worden nageleefd. In de praktijk is het verkrijgen van deze omgevingsvergunning voor huishoudelijke toepassingen geen realistische optie, waardoor verbranding van afvalstoffen in toestellen voor huishoudelijke houtverwarming de facto als verboden kan worden beschouwd. VLAREM voorziet hierop een **uitzondering** voor ‘het verbranden van onbehandeld houtafval met een watergehalte van maximaal 20%, uitgezonderd zaagsel, krullen, schaafsel, stof en spanen, in toestellen voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en soortgelijke toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW’. Deze activiteit valt niet onder rubriek 2.3.4 en is dus niet ingedeeld (=toegelaten). Hiervoor gelden wel VLAREMA-voorwaarden (zie verder).

Deel 6 van VLAREM II bevat milieuvorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen. Hoofdstuk 6.6 bevat milieuvorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen voor verwarming van gebouwen. Hierin staat vermeld:

“Art. 6.6.0.1

*Voor andere **centrale** stooktoestellen dan de centrale stooktoestellen, vermeld in rubriek 43 van de indelingslijst, die in hoofdzaak gebruikt worden voor de verwarming van gebouwen en, optioneel, voor de aanmaak van warm verbruikswater, gelden de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater.”*

Voor **toestellen voor lokale ruimteverwarming** (kachels en haarden) bevat deel 6 van VLAREM II **geen** voorwaarden.

VLAREMA

Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, BS 23 mei 2012

Het VLAREMA is een uitvoeringsbesluit van het Materialendecreet. Het bevat meer gedetailleerde voorschriften over (bijzondere) afvalstoffen, grondstoffen, selectieve inzameling, vervoer, de registerplicht en de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Artikel 4.5.2 van VLAREMA legt voor bepaalde afvalstromen, o.a. houtafval, een verbod op om deze te verbranden of als brandstof te gebruiken. Dit verbod geldt onder meer voor afvalstoffen die voor de recyclage ervan afzonderlijk zijn ingezameld en voor afvalstoffen die door hun aard of hun hoeveelheid of hun homogeniteit overeenkomstig de meest geschikte en beschikbare technieken in aanmerking komen voor hergebruik of recyclage, al dan niet na voorbehandeling of verdere uitsortering.

Stooktoestellenbesluit

Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, BS 27 april 2007

Sinds 1 juni 2007 is in het Vlaams Gewest het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van **centrale stooktoestellen** voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, kortweg het stooktoestellenbesluit, van toepassing.

Volgens het stooktoestellenbesluit is een centraal stooktoestel een stooktoestel dat de aangemaakte warmte verspreidt via een transportsysteem naar meerdere, afzonderlijke ruimten waar deze warmte aangewend wordt om het binnenklimaat van de betreffende ruimte te conditioneren. Dit stooktoestel kan optioneel voorzien worden van een voorziening voor de aanmaak van sanitair warm water (Art. 2, 9°). **Een kachel valt niet onder deze definitie en is bijgevolg niet onderhevig aan het stooktoestellenbesluit.**

Voor **centrale stooktoestellen** gestookt met vaste brandstoffen, inclusief hout, bevat het stooktoestellenbesluit verplichtingen voor de eigenaars en gebruikers, zoals een keuring voor eerste ingebruikname, een periodieke onderhoudsbeurt en verwarmingsaudit. Het stooktoestellenbesluit bevat ook verplichten voor de geschoolde vakmannen en technici verwarmingsaudit belast met de uitvoering hiervan. Voor een duidelijk overzicht van de verplichtingen inzake controle wordt verwezen naar de BBT-studie voor huishoudelijke houtverwarming (pagina 15-16). Er geldt echter geen onderhoudsverplichting op houtkachels, enkel op hout- en pelletketels.

VLAREL

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, BS 1 februari 2011

Dit Besluit bevat de regelgeving omtrent erkenningen. Het VLAREL is sinds 1 januari 2011 van toepassing en werd sindsdien herhaaldelijk gewijzigd. Hierin zijn onder andere bepalingen opgenomen in verband met de procedure en de voorwaarden tot het bekomen van de erkenning, de verplichte vijfjaarlijkse bijscholing, het betalen van de retributie en het meedelen van wijzigingen in identificatiegegevens. Artikel 6 van het VLAREL lijst de verschillende categorieën erkenningen op.

Voor vaste brandstoffen is er geen vaste methodiek voor verwarmingsaudit.

Energiebesluit

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, BS 8 december 2010

Het energiebesluit kadert in de energieprestatieregelgeving. Titel VIII van het energiebesluit behandelt de 'Erkenning van energiedeskundigen, verslaggevers, opleidings- en exameninstellingen en de certificering van aannemers en installateurs'.

Artikel 8.5.1 van Titel VIII lijst de categorieën op van werken waarvoor op vrijwillige basis een certificaat van bekwaamheid kan worden ingevoerd om de kwaliteit van aannemers en installateurs te garanderen. In het kader van deze studie zijn categorieën 4 (de installatie van een biomassakachel voor gedecentraliseerde verwarming, tot een thermisch vermogen van maximaal 100 kW) en 5 (de installatie van een biomassaketel aangaande de productie van sanitair warm water of verwarming, tot een thermisch vermogen van maximaal 100 kW) van belang.

De RESCERT-certificering is er momenteel **enkel** voor de installateurs van biomassaketels, nog niet voor de biomassakachels (houtkachels).

Code van goede praktijk afvoersystemen 'commerciële keukens'

Code van goede praktijk 'voorkomen en beheersen van milieuhinder van lucht- en dampafvoersystemen – Toepassingsbereik: commerciële keukens en particuliere woningen (Editie 3, maart 2017)²

Deze Vlaamse Code van goede praktijk richt zich in eerste instantie op de luchtafvoersystemen van commerciële keukens, maar heel wat elementen hiervan zijn bruikbaar voor schouwen en luchtafvoeren van particulieren.

In de rechtspraak en daarbij horende deskundigenverslagen wordt nog vaak verwezen naar de Code van goede praktijk 'voorkomen en beheersen van milieuhinder van lucht- en dampafvoersystemen van commerciële keukens (en particuliere woningen) van februari 2011. We willen opmerken dat voor de rechtspraak belangrijke passages van deze code niet meer actueel zijn: er wordt o.a. verwezen naar oude versies van NBN-normen, in het bijzonder NBN B-61 002:2006. In de nieuwe versie van deze norm, NBN B-61 002:2019, werden de bepalingen omtrent de plaats van uitmonding van afvoerkanalen (met inbegrip van de methodiek via verdunningsfactor) geschrapt. De toepassing van deze normen wordt hierna wel besproken om de rechterlijke beoordelingen te kunnen begrijpen, telkens onder het voorbehoud dat deze bepalingen niet meer actueel zijn.

1.1.1.2 Federale regelgeving

² https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/CVGP_MilieuhinderLuchtafvoer_OO.pdf.

Productnormering houtpellets

Koninklijk besluit van 5 april 2011 tot bepaling van de eisen waaraan houtpellets moeten voldoen om gebruikt te worden als brandstof voor niet-industriële verwarmingstoestellen, BS 13 mei 2011

Artikel 5 van het besluit geeft productnormen voor houtpellets. Het gaat om voorwaarden voor de oorsprong van het hout dat gebruikt werd voor de productie van de pellets (chemisch onbehandeld hout, afkomstig uit duurzaam bosbeheer) en om technische eisen (o.a. vochtigheid, asgehalte, verbrandingswaarde, afmetingen, chemische samenstelling).

Koninklijk besluit verwarmingsapparaten

Koninklijk besluit van 12 oktober 2010 tot regeling van minimale eisen van rendement en emissieniveaus van verontreinigde stoffen voor verwarmingsapparaten voor vaste brandstoffen, BS 24 november 2010

Dit besluit bevat de eisen voor huishoudelijke verwarmingsapparaten op vaste brandstof (o.a. stukhout, houtpellets, steenkool,...). Kachels en ketels die niet voldoen aan de voorwaarden uit dit KB mogen in België niet op de markt worden gebracht.

Sinds 1 januari 2020 is Ecodesign-verordening 2015/1189 op **verwarmingsketels** voor vaste brandstoffen van toepassing, die producteisen bepaalt voor nieuwe biomassa-gestookte ketels. Deze verordening is rechtstreeks van toepassing, en treedt voor ketels in de plaats van het KB van 12 oktober 2010. De federale overheid heeft echter nog geen actie ondernomen om dit deel van het KB op te heffen.

Daarnaast is er een Ecodesign-verordening 2015/1185 van toepassing op **toestellen voor lokale ruimteverwarming** die vaste brandstoffen gebruiken. De eisen van deze verordening treden pas in werking vanaf januari 2022.

Technische normen (NBN/EN)

De technische NBN-normen hebben op zich geen wettelijke status: ze weerspiegelen slechts goed vakmanschap en bevatten afspraken over producten, diensten of een proces. Ze zijn op zich niet afdwingbaar. Architecten kunnen dus bijvoorbeeld niet aansprakelijk worden gesteld wanneer zij zich niet aan deze normen houden, tenzij de normen zijn opgenomen of ernaar wordt verwezen in wetgeving, stedenbouwreglementen, politiereglementen of contracten. In voorkomend geval krijgen ze een afdwingbaar karakter.

Een verwijzing naar deze normen zonder voorbehoud, zou inhouden dat deze norm en alle daaropvolgende wijzigingen daaraan als wet worden beschouwd.³ Wanneer de tekst van de norm (of delen ervan) integraal in

³ Bijvoorbeeld artikel 12 §5 Stooktoestellenbesluit: "Bij de plaatsing of de vervanging van een stooktoestel moet het ventilatiesysteem in het lokaal waar dit stooktoestel geplaatst wordt, voldoen aan de van toepassing zijnde normen NBN B 61-001, NBN B 61-002, NBN D 51-003, NBN D 51-004 en NBN D 51-006." Opnieuw wordt opgemerkt dat dit besluit niet van toepassing is op kachels, enkel op centrale stooktoestellen.

de regelgeving worden overgenomen, is enkel deze versie van de tekst afdwingbaar, en moeten wijzigingen aan de norm in het interne recht worden omgezet.

Bij gebrek aan bindende voorschriften, kunnen deze normen worden gehanteerd als maatstaf voor de rechterlijke beoordeling.

De technische norm die voor de vrederechter regelmatig werd ingeroepen door de betrokken deskundigen is *NBN B 61-002: Centrale verwarmingsketels met een nominaal vermogen < 70 kW – Voorschriften voor hun opstellingsruimte, luchttoevoer en rookafvoer*. Meteen moet worden opgemerkt dat in de meest recente versie van deze norm, nl. NBN B 61-002:2019, geldig sinds 17 september 2019, de bepalingen rond de plaatsing van de schoorsteen zijn geschrapt. In de oude versie van deze norm (NBN B 61-001:1996) werden wél nog bepalingen opgenomen omtrent de uitmonding van het rookgasafvoerkanaal. NBN B 61-001 geldt voor centrale verwarmingsketels met een nominaal vermogen > 70 kW: deze laatste norm is minder geschikt dan de eerste voor huishoudelijke houtkachels, maar we zien dat deze door deskundigen die betrokken werden bij de rechtspraak, ook wordt toegepast.

Deze normen waren van toepassing op centrale verwarmingsketels, maar bij gebrek aan specifieke regels worden deze normen als leidraad gehanteerd voor de rookafvoer van individuele houtkachels en open haarden.

Door één deskundige werd verwezen naar de norm “NBN D 51-003 (2010): Binnenleidingen voor aardgas en plaatsing verbruikstoestellen”, meer bepaald voor de verluchting en af- en aanvoer van verbrandingsproducten.

Voor de volledigheid wordt verwezen naar de relevante Europese technische EN-normen. Producten die aan de toepasselijke Europese eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu voldoen, krijgen de CE-markering, die verplicht is voor heel wat producten die in de Europese Economische Ruimte (EER) geproduceerd, verhandeld of geïmporteerd worden.

Voor toestellen voor huishoudelijke houtverwarming gaat het om de volgende normen met eisen en beproevingsmethoden:

- NBN EN 13229: Inzethaarden en open haarden (sinds 2018 vervangen door NBN EN 16510-1)
- NBN EN 13240: Voorzetkachels (sinds 2018 vervangen door NBN EN 16510-1)
- NBN EN 12809: Ketel-kachels tot 50 kW (sinds 2018 vervangen door NBN EN 16510-1)
- NBN EN 14785: Pellettoestellen
- NBN EN 15250: Accumulerende toestellen
- NBN EN 303-5: Centrale verwarmingsketels tot 500 kW
- NBN EN 15287-1 en -2: Schoorstenen

Deze laatste NBN-normen bevatten bouwtechnische bepalingen in verband met de plaatsing van een schouw in functie van hinder en hebben een informerend, maar geen normerend karakter.

1.1.1.3 Lokale regelgeving

Gemeentelijk stookverbod

Een tijdelijk stookverbod voor houtkachels en open haarden kan door lokale overheden opgenomen worden in het lokale politiereglement.

Volgens het document “Binnen stoken: vraag en antwoord”⁴ hebben minstens een twintigtal gemeenten in Vlaanderen zo’n verbodsbepaling opgenomen in de lokale reglementering.

Een inbreuk op het lokaal politiereglement kan gesanctioneerd worden d.m.v. gemeentelijke administratieve sancties, of enkel via strafrechtelijke weg. In de lokale regelgeving kunnen ook stookadviezen worden opgenomen.

De manieren waarop dit geformuleerd wordt, verschillen per gemeente. De gemeente Destelbergen bepaalde bijvoorbeeld: *“Artikel 1.2.2. Het verbranden, tenzij voor verwarming van woningen, in (hout)kachels en open haarden is verboden in omstandigheden waarbij windstilstand en mist tegelijk voorkomen.”* Stad Eeklo bepaalt: *“Het stoken met allesbranders is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuurinversie en windstilte.”* De stad Hasselt formuleert het als volgt: *“Artikel 87. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie/gas gestookte decentrale verwarming beschikken.”*

Onder deel 2 van het rapport worden bij de analyse van de rechtspraak meer voorbeelden van lokale reglementering aangehaald die grenzen opleggen aan huishoudelijke houtverbranding.

Als bijlage bij dit rapport wordt een overzicht gevoegd van relevante bepalingen uit de gemeentelijke reglementen.

Locatie schouw: gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen en/of politiereglementen

Bij gebrek aan algemeen geldende wetgeving in Vlaanderen of verordeningen op gewestelijk en provinciaal niveau die van toepassing zijn op schoorstenen, kan dit lokaal wettelijk worden verankerd.

⁴ www.lne.be/campagnes/stook-slim/stook-slim/binnen-stoken-faqs.

Gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen zijn een instrument van ruimtelijke ordening, dat bepalingen kan bevatten over de toegelaten locatie en het ontwerp van de schouw. De constructie van een schouw op zich is een stedenbouwkundige handeling die vrijgesteld is van de vergunningsplicht. Artikel 2.1, 14° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, bepaalt m.b.t. handelingen in, aan en bij woningen:

“Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de volgende handelingen:

14° gebruikelijke constructies zoals ventilatiebuizen, airco's, schoorsteenpijpen, schoorstenen, dakgoten en hemelwaterafvoerbuizen aan of op een woning, op voorwaarde dat ze niet meer dan drie meter boven de nok van de woning uitsteken;”⁵

Wanneer de schoorsteen in strijd is met de (lokale) stedenbouwkundige voorschriften en onderdeel uitmaakt van een constructie die vergunningsplichtig is, kan dit leiden tot een weigering of vernietiging van de vergunning.

Een inbreuk op het lokaal politiereglement kan gesanctioneerd worden d.m.v. gemeentelijke administratieve sancties of via strafrechtelijke weg.

Onder deel 2 van dit rapport worden bij de analyse van de rechtspraak meer voorbeelden van lokale stedenbouwkundige reglementering aangehaald.

Als bijlage bij dit rapport wordt een overzicht gevoegd van relevante bepalingen uit de gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen en reglementen.

1.1.2 Bepalingen waarop degene die hinder ondervindt zich kan beroepen

Hinderklachten worden pas door een rechter behandeld wanneer deze hinder door een ander wordt ervaren en afdoende kan worden bewezen. Daarbij kan beroep worden gedaan op de volgende bepalingen.

Artikel 544 Burgerlijk Wetboek - Burenhinder

Artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek stelt dat de eigenaars het recht hebben om op de meest volstrekte wijze genot te hebben en te kunnen beschikken over hun goed, voor zover men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen.

⁵ Artikel 3.1, 10° van dit Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 bevat een gelijkkluidende bepaling voor andere gebouwen dan woningen.

De buur begaat hierbij geen fout, maar er is een verstoring van het evenwicht tussen de eigendommen. Daarbij wordt uitgegaan van een objectieve aansprakelijkheid.

Om de theorie van de burenhinder te kunnen toepassen, wordt het bewijs van de volgende 4 voorwaarden vereist:

- 1° nabuurschap tussen de eigendommen (de eigendommen moeten niet aanpalend zijn);
- 2° aanwezigheid van overlast of hinder door een daad of een nalatigheid;
- 3° een oorzakelijk verband tussen nabuurschap en overlast of hinder;
- 4° de overlast of de hinder dient voldoende ernstig te zijn: dit betekent dat de grens van de normale ongemakken uit het nabuurschap dient te zijn overschreden.

Als al deze voorwaarden worden bewezen, kan de rechter een compensatievergoeding opleggen. Een vergoeding op basis van artikel 544 Burgerlijk Wetboek wordt forfaitair bepaald, als een vergoeding voor de lasten die de normale te dulden lasten uit het nabuurschap overstijgen. De vergoeding dient als het ware om de abnormaliteit van het nabuurschap dat uit balans is, terug in balans te brengen. De rechter dient zelf te beoordelen in hoeverre de normale te dulden lasten uit het nabuurschap worden overschreden, en beperkt de compensatievergoeding tot deze overschrijding. De rechter kan op basis van burenhinder dus geen integrale vergoeding toekennen van kosten die werden gemaakt door de rook- of geurhinder, bijvoorbeeld een medische factuur of een factuur voor reiniging van de gevel. Dit zal steeds herleid worden tot een forfaitair bedrag.

Het Hof van Cassatie besliste op 9 november 2018 dat de 'abnormale vatbaarheid' van het pand van de naburige eigenaar het bestaan van burenhinder niet uitsluit, maar wel een weerslag heeft op de omvang van de vergoeding. In het geval van geur- en rookhinder kan dit betekenen dat de oriëntatie van een woning ten opzichte van de schouw van een nabijgelegen woning, deze vatbaarder kan maken voor geur- en rookschade. De last die de eigenaar van deze woning ondervindt, wordt dan niet enkel veroorzaakt door het stookgedrag van de buur, maar ook door de ongunstige oriëntatie van de woning. Het is aan de rechter om de compensatievergoeding naar redelijkheid te beoordelen, rekening houdend met alle omstandigheden van het geval. Ook de ouderdom of slechte isolatie van een woning kunnen factoren zijn die bijdragen aan de abnormale vatbaarheid, en een lagere compensatievergoeding tot gevolg hebben.

Een schadevergoeding die de volledige schade vergoedt, is niet wat deze bepaling beoogt te voorzien en is op basis van deze bepaling dan ook niet mogelijk. Op basis van de leer van burenhinder, kan de rechter geen verbod opleggen voor de schadeverwekkende of hinderlijke activiteit: dit kan enkel als wordt ingeroepen en bewezen dat de activiteit wordt gekwalificeerd als een inbreuk op een andere wettelijke bepaling.

Op 1 september 2021 zal 'Boek 3 – Goederen' van het nieuwe Burgerlijk Wetboek in werking treden.⁶ Artikel 3.101. 'Bovenmatige burenhinder' bepaalt dat om de bovenmatigheid van de hinder te beoordelen, rekening moet worden gehouden met alle omstandigheden van het geval, zoals het tijdstip, de frequentie en de intensiteit van de hinder, de eerstingebruikneming of de publieke bestemming van het onroerend goed van waaruit de hinder wordt veroorzaakt. Het toekomstige Burgerlijk Wetboek bevat ook een opsomming van de maatregelen die de rechter kan opleggen om het evenwicht te herstellen, waaronder de bestaande mogelijkheid tot vergoeding, maar ook het bevel om een handeling te staken "voor zover dit op zich geen nieuw onevenwicht doet ontstaan en een normaal gebruik en genot van het onroerend goed hierdoor niet wordt uitgesloten". Daarnaast bepaalt het toekomstige artikel 3.102. 'Voorkomen van bovenmatige burenhinder' dat indien een onroerend goed ernstige en manifeste risico's inzake veiligheid, gezondheid of vervuiling ten aanzien van een naburig onroerend goed veroorzaakt, waardoor het evenwicht tussen de onroerende goederen wordt verbroken, de eigenaar of gebruiker van dat naburige onroerend goed in rechte kan vorderen dat preventieve maatregelen worden genomen teneinde te verhinderen dat het risico zich realiseert.

Artikel 1382 e.v. Burgerlijk Wetboek - Schade uit onrechtmatige daad

De tekst van artikel 1382 BW luidt als volgt:

"Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden."

Voor de toepassing van de theorie van de onrechtmatige daad o.b.v. artikel 1382 Burgerlijk Wetboek moeten de volgende 3 voorwaarden worden bewezen: een daad (1), de schade die werd veroorzaakt (2), en een oorzakelijk verband tussen deze daad en de schade (3).

De onrechtmatige daad kan bestaan uit de schending van een wettelijke bepaling, of uit de schending van een algemene zorgvuldigheidsnorm. De rechter moet in dit laatste geval beoordelen of de schadeverwekker zich al dan niet heeft gedragen zoals een normaal vooruitziend en zorgvuldig persoon, geplaatst in dezelfde feitelijke omstandigheden.

Wat de schade betreft, is het steeds aan degene die schade ondervindt om de omvang van de geleden schade met zoveel mogelijk bewijsstukken aan te tonen (gemaakte kosten, morele schade, ...)

Wanneer alle voorwaarden van de onrechtmatige daad worden bewezen, wordt aan de dader een verplichting tot integrale schadevergoeding opgelegd van alle schade die bewezen werd. Dit artikel machtigt de rechter

⁶ Wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 17 maart 2020.

niet de schadeverwekkende activiteit te verbieden, maar voor alle schade die door de voorzetting van de onrechtmatige daad wordt veroorzaakt, blijft het mogelijk een vergoeding te vorderen.

Artikel 1383 BW bepaalt dat die aansprakelijkheid ook geldt wanneer de schade door nalatigheid of onvoorzichtigheid werd veroorzaakt.

Artikel 1384 BW omvat de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door zaken die men onder zijn bewaring heeft.

Artikel 563, 3° Strafwetboek

In theorie kan dit artikel uit het Strafwetboek worden aangewend om geur- en rookhinder te bestraffen:

“Met geldboete van vijftien euro tot vijftewintig euro en met gevangenisstraf van een dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft:

[...]

3° Daders van feitelikheden of lichte gewelddaden, mits zij niemand gewond of geslagen hebben en mits de feitelikheden niet tot de klasse van de beledigingen behoren; in het bijzonder zij die opzettelijk, doch zonder het oogmerk om te beledigen, enig voorwerp op iemand werpen dat hem kan hinderen of bevuilen;”

Het Hof van Cassatie stelde al in een arrest van 12 april 1983 vast dat het opzettelijk verspreiden van rook over het erf van een buur, waardoor deze laatste wordt aangetast, kan opgevat worden als het werpen van een voorwerp dat iemand kan hinderen of bevuilen.⁷ In dit arrest werd kwaadwillig opzet vastgesteld, omdat de dader ervan op de hoogte werd geacht dat de door hem uitgevoerde verbrandingen hinder konden veroorzaken, en dat hij hiermee zou doorgaan totdat hij wettelijk verplicht zou worden de verbranding te staken.

Zoals in de inleiding al werd toegelicht, willen we slechts aangeven dat deze mogelijkheid tot strafrechtelijke handhaving bestaat. Het opsporen van deze zaken zou een nieuwe uitgebreide ondervraging vereisen, die niet de focus uitmaakte van dit onderzoek. Verder in dit rapport gaan we in op de beoordeling door de vrederechter (en eventueel in beroep door de rechtbank van eerste aanleg) van hinderklachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming door omwonenden.

Dringende maatregelen

De vraag rijst of de mogelijkheid bestaat om een dringende maatregel (bv. tot staking van de hinderlijke activiteit) op te leggen wanneer er een grote kans bestaat dat de onrechtmatige gedraging in de toekomst zal

⁷ Cass. 12 april 1983, (Dopchie / Laroy), Arr.Cass. 1982-83, 952. Dit arrest had betrekking op de verbranding van tuinafval.

worden herhaald of verdergezet. Dit kan worden gevorderd in een kort geding-procedure voor de rechtbank van eerste aanleg (artikel 584 Gerechtelijk Wetboek).

Deze dringende maatregelen zijn ook steeds voorlopig, totdat een finale beslissing over de voorliggende zaak kan worden genomen, en de maatregelen moeten te dringend zijn om de eindbeslissing te kunnen afwachten. De partij die de voorlopige maatregel vordert moet het bewijs leveren van een dreigend ernstig nadeel bij het uitblijven van een snelle beslissing, zoals onherstelbare schade. Op basis van de in dit onderzoek onderzochte casussen lijkt het ons onwaarschijnlijk dat dit bewijs bij schade door rook geleverd en aanvaard zal worden.

Ter volledigheid wordt gewezen op het bestaan van de milieustakingsvordering: de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake de bescherming van het leefmilieu geeft de mogelijkheid om een vordering tot staking in te stellen bij de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg. Die staking kan echter enkel bevolen worden wanneer de voorzitter het bestaan vaststelt van een handeling die een kennelijke inbreuk uitmaakt of een ernstige dreiging vormt voor een inbreuk op één of meer bepalingen van regelgeving betreffende de bescherming van het leefmilieu.

De voorzitter kan de staking bevelen van handelingen waarvan de uitvoering reeds is begonnen of maatregelen opleggen ter preventie van de uitvoering ervan of ter voorkoming van schade aan het leefmilieu, of aan de overtreder een termijn toestaan om aan de opgelegde maatregelen te voldoen.

De milieustakingsvordering kwam in de onderzochte casussen niet voor. Het bestaan van een handeling die een kennelijke inbreuk uitmaakt of een ernstige dreiging vormt voor een inbreuk op één of meer bepalingen van regelgeving betreffende de bescherming van het leefmilieu, kan ook maar enkel worden vastgesteld als het bewijs van deze handeling geleverd kan worden, wat niet evident is.

1.2 RECHTSPRAAK EN RECHTSLEER

Voordat we overgaan tot analyse van de verzamelde rechtspraak, volgt een toelichting van de methodes die werden gehanteerd om relevante rechtspraak te verzamelen.

Uit een eerste analyse vóór aanvang van de opdracht bleek dat een telefonische bevraging bij 22 willekeurig geselecteerde vredegerechten en een zoektocht op de uitgebreide databank Jura met verschillende zoektermen nagenoeg geen resultaten opleverde.

Daarom werd een systematische bevraging van alle vredegerechten in België uitgevoerd per mail. Daarnaast werd ook een ruime selectie advocaten en deskundigen gecontacteerd. Ook werd uitgebreid op verschillende databanken gezocht. Door op deze manier tewerk te gaan, konden we toch een voldoende aantal uitspraken bemachtigen om onze analyse in het tweede deel op te baseren.

Als bijlage 1 bij dit rapport wordt een overzicht toegevoegd van alle vrederechten en advocaten die werden gecontacteerd, en de antwoorden die ontvangen werden.

Alle MER-deskundigen⁸ in de discipline Lucht (lijst van Departement Omgeving, versie 20 april 2020) werden gemaild. Behalve één deskundige die enkele jaren geleden betrokken werd bij een rechtszaak maar ons hierover geen informatie kon bezorgen, was geen enkele van hen betrokken bij rechtszaken betreffende hinderklachten door huishoudelijke houtverwarming. Velen verklaarden nagenoeg uitsluitend ervaring te hebben met industriële emissies.

Het doorzoeken van databanken Jura en Jurisquare leverde nagenoeg geen resultaten op, met de volgende zoektermen: hinder rook, hinder houtkachel (niets m.b.t. huishoudelijke verwarming), open haard (enkel zaken m.b.t. aansprakelijkheid verkoper van woning met open haard die gebreken vertoont), houtkachel, kachel, schouw, schoorsteen, houtverbranding, stoken, burenhinder rook, burenhinder verwarming, open haard, houtkachel, inzethaard, hinder rook, art. 544 BW rook, art. 544 kachel, shade rook, burenhinder open haard, burenhinder houtkachel, open haard 544 BW, houtverwarming burenhinder, houtstook particulieren, overlast houtverwarming, overlast open haard, pelletkachel, pelletketel, 544 rookhinder.

Één ouder artikel uit de **rechtsleer** werd teruggevonden:

“P. Vandergraesen, “Private afvalverbranding: spelen de particuliere afvalverbranders met vuur?”, *MER 2010*”. Dit artikel gaat over het verbranden van afval in open lucht of in kachels of open haarden, en bevat een overzicht van de (destijds) toepasselijke regelgeving.

Ook het doorzoeken van de Arrestendatabank met de trefwoorden ‘open haard, kachel, schoorsteen, rookhinder’, leverde geen resultaten op.

Er kan dus worden vastgesteld dat het bijzonder moeilijk is om een volledig overzicht te krijgen van de bestaande rechtspraak over hinderklachten ten gevolge van huishoudelijke houtverwarming.

Een eerste moeilijkheid is het gebrek aan publicatie van een groot deel van de Belgische rechtspraak. Een zoektocht door de databanken leverde geen rechtspraak op.

Bij de systematische bevraging van alle vrederechten werd een tweede moeilijkheid duidelijk: de gecontacteerden beschikten niet over de mogelijkheid om uitspraken over het onderwerp van dit onderzoek op te zoeken. Dat maakte ons volledig afhankelijk van het geheugen van de leden van de griffie en de vrederechters. Dit leverde wel enkele uitspraken op. Toch kan gesteld worden dat er nog uitspraken werden gedaan waarover wij niet beschikken: via anonieme vragen van personen die naar eigen zeggen betrokken waren bij een rechtszaak aan het departement Omgeving weten we met enige zekerheid dat zulke zaken

⁸ Erkenning voor het opstellen van milieueffectrapporten als vermeld in titel IV van het DABM.

voorkwamen bij drie vredegerichten. Deze vredegerichten werden met de nodige discretie telefonisch gecontacteerd (zonder melding te maken van de informatie uit de anonieme vragen), maar verklaarden dat zij geen kennis hadden van zulke uitspraken.

Omwille van de systematische manier waarop de bevraging georganiseerd werd, menen we toch dat besloten kan worden niet heel veel hinderklachten door huishoudelijke houtverwarming bij de rechter aanhangig worden gemaakt. Nochtans bieden de uitspraken die ons wel bereikt hebben, een waardevol inzicht in de rechterlijke beoordeling van deze problematiek.

Na dit proces van verzamelen van relevante **rechtspraak** beschikken we over de volgende uitspraken, die in het volgende gedeelte besproken zullen worden. De zaken werden gerangschikt naargelang de inhoud van de beslissing, en daarna in chronologische volgorde. Voor twee zaken beschikken we over een beslissing in eerste aanleg en een beslissing in hoger beroep. Voor een volledig overzicht van alle dossierstukken waarover we beschikken, verwijzen we naar de bronnenlijst achteraan dit rapport.

Onvoldoende bewijs

- 1) Vred. Antwerpen (VII) 17 januari 2017 (bron: opdrachtgever)
- 2) Vred. Kapellen 12 april 2016 en Antwerpen 8 juni 2017 (bron: opdrachtgever, uitspraken in eerste aanleg en beroep)
- 3) Vred. Dour-Colfontaine, siège Dour, 8 november 2018 (bron: vredegerecht)
- 4) Vred. Kapellen 8 januari 2019 (bron: opdrachtgever)
- 5) Vred. Lier 6 juni 2017 en Antwerpen 10 september 2019 (bron: advocatenkantoor GD&A, uitspraken in eerste aanleg en beroep)

Afbraak schouw

- 6) Vred. Kanton Veurne-Nieuwpoort, zetel Nieuwpoort, 12 juli 2016 (bron: vredegerecht)

Bekrachtiging dading

- 7) Vred. Herzele 25 juli 2019 (bron: advocatenkantoor LDR)

Verbranding behandeld hout: compensatievergoeding

- 8) Vred. Oostende, 5 maart 2020, onuitg. (bron: vredegerecht)

2 ANALYSE RECHTSpraak EN RECHTSLEER

Hierna worden eerst de uitspraken gegroepeerd waarin gelijkaardig wordt geoordeeld dat de vordering dient te worden afgewezen omwille van een gebrek aan bewijs. Dat blijkt immers de meest voorkomende uitspraak, ondanks de uiteenlopende omstandigheden. Vervolgens komen uitspraken aan bod waarbij 1) de verweerder werd veroordeeld tot afbraak van de schouw, 2) waarbij een overeenkomst werd bereikt over een oplossing van het geschil, wat werd vastgelegd in een dading, en 3) waarbij een schadevergoeding wordt opgelegd, meer bepaald de kosten voor de reinigingswerken van de roetaanslag. Tenslotte werd ook bekeken hoe in Nederland op basis van de daar toepasselijke regelgevingen in gerechtelijke procedures met deze problematiek wordt omgegaan.

2.1 ONVOLDOENDE BEWIJS

2.1.1 Vrederecht Antwerpen, 7e kanton, 17/01/2017

Wettelijk kader: art. 544 BW, art. 1382-1383 BW, KB 12/10/2010, VLAREM, art. 35 Bouwcode stad Antwerpen, art. 71 politiereglement stad Antwerpen, NBN B 61-001

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: verslag plaatsbezoek door aangestelde architect, deskundigenverslag

Bij de bespreking van de **feiten** die relevant voor de zaak worden geacht, wordt opgemerkt dat de woningen van beide betrokken partijen zich in een 'hotspot' van fijn stof bevinden. Daarnaast wordt vastgesteld dat één van de verzoekende partijen ten gevolge van longkanker en vernauwing van haar luchtpijp voortdurend zuurstofnood heeft. De behandelend arts attesteerde dat zij daardoor bijzonder gevoelig is voor brandrook.

Tijdens een **plaatsbezoek** door de vrederechter, vergezeld van een architect, werd vastgesteld dat het rendement en emissieniveau van het toestel beantwoordt aan de norm in het KB van 12 oktober 2010. Ook de verdunningsfactor werd berekend:

“Wat betreft de verdunningsfactor werd vastgesteld dat de schouw zich bevindt op meer dan 11 meter van de dichtstbijzijnde raamopening, de kachel een vermogen heeft van 11 kW en er een hoogteverschil is van een 3-tal meter tussen de schouw en de ventilatie-openingen zodat de verdunning volgens de berekeningen meer dan 7 maal groter is dan de norm.”⁹

Het **deskundigenverslag** werd aan ons overgemaakt door de betrokken deskundige/architect.

⁹ Dit betekent dat de verdunning van de rook groter is dan de norm, de verdunningsfactor ligt bijgevolg lager dan de norm.

Eerst wordt vastgesteld dat de Bouwcode van de Stad Antwerpen (zoals goedgekeurd op 9 oktober 2014) op dit punt “redelijk algemeen is”. Artikel 35 ‘Afvoerkanalen en uitlaten van alle gassen’ bepaalt het volgende:

- “1. Alle gassen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in de open lucht.*
- 2. De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal beperkt wordt. De uitlaat moet zich daarom bevinden op minstens 0,60 meter van:*
- 1. verluchtingsroosters*
 - 2. aangrenzende opgaande gevels*
- 3. Het aanbrengen van afvoerkanalen in de gevels is verboden, uitgezonderd:*
- 1. verluchtingsroosters in de achtergevel voor zover ze gebruikt worden voor het afvoeren van waterdampen en zij geen hinder vormen voor de omgeving.*
 - 2. uitmondingen van rookgassen van type C-toestellen in de achtergevel voor zover ze geen hinder vormen voor de omgeving.*

Dampen en gassen kunnen hinder veroorzaken en soms zelfs de gezondheid van bewoners, gebruikers en omwonenden schaden. Daarom dient de afvoer van gassen, die niet reeds onder de milieuwetgeving vallen, ook geregeld te worden.

- 4. De uitlaat van kanalen voor de afvoer van schadelijke gassen moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen gebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4 meter bevinden, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.”*

Het rendementsniveau en de emissiewaarde van de kachel worden getoetst aan de waarden in het KB van 12 oktober 2010, en er wordt vastgesteld dat het toestel beantwoordt aan de norm vastgelegd in fase III (de meest recente en strengste fase) van het KB.

De schouwmond wordt getoetst aan NBN B 61-001, waarbij de deskundige meteen opmerkt: “*Hoewel het in dit specifieke geval gaat over een houtkachel en niet over een ketel voor centrale verwarming, zou bij gebrek aan specifieke regels deze norm als leidraad kunnen toegepast worden*”. De hoogte van de schouwmond is toegelaten en bevindt zich in zone II volgens deze norm. De deskundige merkt op dat nog moet worden nagezien of, en welke valwindafleider/trekverbeteraar werd geplaatst, opdat de schouw volledig aan de normatieve vereisten zou voldoen.

Vervolgens wordt de afstand tussen de schouwmond en instroomopeningen van verse lucht nagegaan om de verdunning van de rook te berekenen. Volgens de deskundige is dit een belangrijke indicatie om na te gaan of abnormale hinder kan worden vastgesteld. De deskundige merkt op dat de berekeningstabel werd opgemaakt voor gas en mazout, voor hout bestaat deze berekening (nog) niet. De berekening voor mazout werd gevolgd, omdat deze strenger is dan die voor gas.

Er wordt berekend dat de verdunningsfactor 7 keer lager is dan de vastgelegde maximale toegelaten waarde. De deskundige merkt op dat dit niet betekent dat bij bepaalde windrichtingen de geur van de rook niet kan worden opgemerkt, maar deze hinder zou volgens de norm niet als abnormaal kunnen worden bestempeld.

Daarna gaat het deskundigenverslag in op wat mag worden gestookt. Er werd een uittreksel overgenomen uit het document "*Binnen stoken: vraag en antwoord*" van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. In dit document wordt verwezen naar VLAREM en de omschrijving in deze wetgeving van de materialen die verbrand mogen worden in huishoudelijke verwarmingstoestellen. Ook voor het onderzoek naar wanneer gestookt mag worden, wordt dit document geciteerd, en wordt verwezen naar een antwoord van Minister Joke Schauvliege op een parlementaire vraag (nr. 275):

"Stoken met houtkachels mag dus, zeker zij bij wie het de enige verwarming is. Alleen zeggen we: stook zeker niet bij officieel smogalarm als de fijnstofpiek (en dus het gevaar voor de volksgezondheid) het hoogst is. Op die momenten hebben we meestal te maken met windstilte, temperatuurinversies, mist en dus weinig verdunning van de luchtvervuiling. Bij de afkondiging van het smogalarm (via alle media) wordt op delen van onze autosnelwegen de maximumsnelheid tot 90 km beperkt. Vorig jaar (2011) telde we in Vlaanderen 2 officiële smogdagen, 2 in 2010 en 5 in 2009."

De deskundige merkt op dat deze teksten enkel gezien kunnen worden als een aanbeveling, ze werden niet bekrachtigd door een KB noch enig ander reglement.

Op basis van de voormelde vaststellingen besluit de deskundige:

"Na te zien of een valwindafleider of trekverbeteraar (statische afvoerkap) werd geplaatst. Een draaiende kap wordt afgeraden omdat deze kan blokkeren waardoor de toestand nog verergert. Na te zien wat wordt gestookt. Bijkomend zou de afspraak kunnen worden gemaakt de houtkachel niet te gebruiken bij temperatuursinversie en smogalarm."

Beoordeling vrederechter - In het arrest wordt overwogen dat een benadeelde partij op grond van artikel 1382-1383 BW schadevergoeding kan verkrijgen, indien zij het bewijs levert van een fout van de tegenpartij, in oorzakelijk verband met de door haar geleden schade.

Als fout komt in aanmerking: een gedraging die een schending uitmaakt van een juridisch beteugelde gedragsnorm, hetzij een wettelijke of reglementaire norm, hetzij de algemene zorgvuldigheidsnorm.

De vrederechter stelt meteen vast dat het gebruik van de haard in dit geval niet strijdig is met enige wettelijke of reglementaire norm. Dat de haard beantwoordt aan het KB van 12 oktober 2010, staat volgens de rechter buiten betwisting.

Er zou evenmin worden bewezen dat het gebruik van de haard strijdig is met artikel 71 van het politiereglement van de Stad Antwerpen, dat als volgt luidt:

“De gebruikers van verbrandingsinstallaties... moeten alle voorzorgen nemen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen... Enkel onbehandeld hout en steenkool mogen gebruikt worden.”

Verwijzend naar het verslag van de deskundige, neemt de rechter aan dat rookafvoer enkel strafbaar kan zijn overeenkomstig dit politiereglement wanneer de normen van NBN B 61-001, *‘die als gedragscode kan gelden bij gebruik van houthaarden’*, zouden worden overschreden. Omdat uit het deskundigenverslag volgt dat deze norm niet overschreden wordt, en omdat niet voorgehouden wordt dat iets anders dan hout gestookt wordt, is er volgens de rechter geen sprake van een inbreuk op het politiereglement. De berekening van de verdunningsfactor door de deskundige lijkt voor de vrederechter ook een cruciaal element, omdat die volgens hem bepaalt of de brandrook abnormale hinder vormt voor de omliggende gebouwen. Tenslotte wordt vastgesteld dat de inbouwhaard en schouw geen inbreuk vormen op enige bouwverordening.

De verzoekende partijen probeerden aan te tonen dat het gebruik van de haard een schending uitmaakt van de algemene zorgvuldigheidsnorm, met het volgende bewijs:

- Studies die zouden uitwijzen dat er geen veilige ondergrens is voor de uitstoot van houtverbranding;
- Studies die uitwijzen dat zelfs zeer geringe luchtverontreiniging gezondheidsrisico's veroorzaakt;
- Studies van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) uit 2016, die zouden uitwijzen dat houtverbranding verantwoordelijk zou zijn voor meer dan 40% van de luchtverontreiniging door fijn stof;
- De voornemens van de stad Antwerpen en de Vlaams Minister van Leefmilieu om campagnes te starten om houtstook te ontraden.

De vrederechter oordeelde dat geen onzorgvuldigheid wordt bewezen, en verwijst naar de *‘huidige/actuele context’*. Volgens de rechter bestaat deze context uit de actuele stand van wetenschap omtrent schadelijke gevolgen van brandrook, de actuele richtlijnen waaraan haarden en schouwen moeten voldoen en de actuele gedragscodes van o.m. de Vlaamse Overheid. De rechter stelt vast dat luchtverontreiniging door houtstook zoals beschreven in de studies van de VMM, in grote mate te wijten is aan stoken met open haarden en verouderde inbouwhaarden, wat in deze concrete zaak niet het geval is.

Verzoekende partijen voerden nog aan dat gezondheidsrisico's enkel door een totale afwezigheid van blootstelling aan brandrook konden worden uitgesloten. In dit geval werd volgens de rechter geen voorzorgsprincipe overtreden, aangezien de door de overheid uitgevaardigde normen en aanbevelingen waarin veilige blootstellingsniveaus worden omschreven, werden gerespecteerd. Er wordt ook vastgesteld dat het in deze zaak moeilijk is om met voldoende zekerheid het aandeel van de uitstoot van fijn stof door voertuigen en het aandeel van de uitstoot van fijn stof door haarden in de omgeving in eventuele gezondheidsrisico's te berekenen. De rechter beslist dat verzoekende partijen minstens moeten aantonen dat

de gezondheidsrisico's die zij concreet lijden door blootstelling aan fijn stof *'met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid (mede) wordt veroorzaakt door het gebruik van haarden door hun burenen'*.

Wat betreft de vordering op basis van artikel 544 BW benadrukt de vrederechter dat moet worden aangetoond:

- 1) dat er nadeel of hinder is;
- 2) dat deze de grenzen van wat men normaal moet dulden bij een leven in maatschappelijk verband overschrijdt en;
- 3) dat er tussen het (beweerd schadelijk) gebruik van het eigendom door hun tegenpartij en de door henzelf gelden schade een oorzakelijk verband bestaat.

De rechter besluit meteen dat de brandrook, die de geadviseerde normen niet overschrijdt, in de actuele context de grenzen van wat men normaal moet dulden bij een leven in maatschappelijk verband niet overschrijdt.

Ten slotte wordt nog vastgesteld dat niet werd beweerd of bewezen dat de haard ook gebruikt zou worden bij temperatuurinversie en/of smogalarm, noch dat andere brandstoffen dan hout zouden zijn gestookt.

Analyse uitspraak – Een gerechtsdeskundige werd in deze zaak door de vrederechter aangesteld omwille van de technische kennis die nodig was om de voorliggende feiten te kunnen beoordelen. Omdat dit in alle zaken over hinderklachten t.g.v. huishoudelijke houtverwarming het geval is, geven we hierbij wat toelichting. De rechter beslist zelf welke gerechtsdeskundige hij/zij nodig denkt te hebben in een bepaald dossier. Een vrederechter behandelt een grote verscheidenheid aan zaken, en is zelf niet technisch geschoold om elke materie zelf te kunnen beoordelen. De gerechtsdeskundige heeft geen andere taak dan de rechter in te lichten over de technische aspecten waarover de rechter zelf geen kennis heeft. De deskundige uit geen advies over de standpunten van de partijen.

Om als gerechtsdeskundige aangesteld te worden door de rechtbank, bestaan er geen voorwaarden.

Het nationaal register voor gerechtsdeskundigen, zoals vermeld in artikel 555/6 Gerechtelijk Wetboek, is in opmaak. Momenteel bevat het register uitsluitend personen die voorlopig zijn opgenomen, en kan het register slechts worden geraadpleegd door magistraten en hun diensten. De opname in het register zal uiteindelijk gebeuren door een gemachtigde van de minister van Justitie, op basis van een advies door een aanvaardingscommissie.

De voorwaarden die van gerechtsdeskundigen zullen worden vereist, houden onder meer in dat de deskundige de nodige beroepsbekwaamheid kan bewijzen met een diploma in het domein van deskundigheid waarvoor de kandidaat zich als gerechtsdeskundige laat registreren, en het bewijs van relevante beroepservaring. Verder zullen de in het nationaal register opgenomen gerechtsdeskundigen verplicht zijn permanente vormingen te

volgen, zowel op het vlak van hun deskundigheid als op vlak van de gerechtelijke procedures (art. 555/9 Gerechtelijk Wetboek). Een KB met de minimumvereisten inzake permanente opleidingen is nog in opmaak.

Het is mogelijk om een tegendeskundige te raadplegen die eventueel afwijkende vaststellingen kan doen, en de betrokken partijen kunnen ook zelf een deskundige raadplegen en vaststellingen laten doen. We willen hier ook het onderscheid met een gerechtsdeurwaarder benadrukken: deze laatste is bevoegd om bepaalde waarnemingen officieel vast te stellen, maar beroept hiervoor niet op een eigen technische deskundigheid. Daarom zijn deze vaststellingen vaak beperkt tot hetgeen eenvoudig kan worden vastgesteld, bijvoorbeeld de vaststelling dat op een bepaald tijdstip/meerdere tijdstippen wordt gestookt, de kleur van de rook, het aantreffen van behandeld hout. Het is ook niet mogelijk een tegengerechtsdeurwaarder aan te stellen.

Een eerste probleem dat zich hier voordoet, is dat de normen waaraan door de deskundige getoetst werd, hoofdzakelijk technische richtlijnen of aanbevelingen uitmaakten. Voormelde technische richtlijnen werden als basis gehanteerd om na te gaan of al dan niet van abnormale burenhinder sprake is. Door de deskundige werd vastgesteld dat werd voldaan aan deze richtlijnen, de vrederechter besloot dat dit volstond om te oordelen dat er daarom van hinder geen sprake kon zijn.

Bovendien was er van de normen die doorslaggevend werden geacht om na te gaan of de hinder abnormaal was (NBN B 61-001, verdunningsfactor), geen versie die afgestemd is op huishoudelijke houtkachels. Wat de verdunningsfactor betreft, is de toegepaste berekeningstabel van toepassing op mazout en uitdrukkelijk niet van toepassing op stoken met hout. Toch leidt deze berekening tot het besluit dat er geen sprake is van abnormale hinder. Verder merken we op dat de vrederechter de verplichting voor de gebruikers van verbrandingsinstallaties tot het nemen van alle voorzorgen om de buurt niet hinderen (artikel 71 van het politiereglement van de Stad Antwerpen), gelijkstelt met de verplichting om te voldoen aan de normen van NBN B 61-001. Opnieuw wordt opgemerkt dat dit een (niet-bindende) norm is, die slechts van toepassing is op niet-houtgestookte verwarmingsketels.

De deskundige ging ook na of het toestel in kwestie in overeenstemming was met het KB van 12 oktober 2010. Daarbij moet worden opgemerkt dat dit slechts productnormen zijn, die geen beperkingen leggen op de emissieprestatie van het toestel in 'gebruik'. Een nieuw toestel zonder attest conform het KB van 2010 is natuurlijk niet toegelaten, maar of een toestel aan het KB voldoet of dat het een ouder toestel betreft van vóór het KB, is voor het beoordelen van de hinderklachten eigenlijk niet relevant.

Ten tweede kan in deze zaak worden vastgesteld dat het praktisch onmogelijk blijkt om bij medische klachten te bewijzen dat deze klachten worden veroorzaakt door de rookhinder.

2.1.2 Vrederecht Kapellen 12/04/2016 & REA Antwerpen 8/06/2017

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW, artikel 4.4.2.1-4.4.2.3 Vlarem II, art. 1384, 1e lid en 1386 BW, artikel 45 GAS-reglement Kapellen, KB 12/01/2010, NBN B 61-001

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: Studie deskundige aangesteld door verzoekende partijen, verslag gerechtsdeskundige, filmfragmenten rook

In deze zaak, die in eerste aanleg én in beroep werd beoordeeld, had betrekking op 2 problemen die in het kader van nabuurschap werden opgeworpen, nl. de natuurlijke verstooring van het evenwicht door rookhinder enerzijds, en vochtschade (niet ten gevolge van de huishoudelijke houtverwarming) anderzijds. Hierna wordt enkel ingegaan op het eerste probleem.

Voor het **vrederecht kanton Kapellen** werd het verhogen van de rookgasafvoer van de stookkachel gevorderd. Door de eisers werden filmfragmenten voorgelegd, waarop te zien zou zijn dat rook hun woning binnendringt wanneer gestookt wordt door de burens.

In het vonnis wordt vastgesteld dat de **deskundige** een grondige studie heeft gewijd aan deze problematiek. Dit verslag konden wij niet bemachtigen.

De deskundige betrok onder meer het GAS-reglement van de gemeente Kapellen, het KB van 12 oktober 2010 en de NBN-norm B-61 001 in zijn beoordeling. Hij stelde vast dat de schouwmond correct staat opgesteld en dat de verdunningsfactor voldoende groot is. De deskundige merkt daarbij op dat dit natuurlijk niet wilt zeggen dat men de rook bij bepaalde windrichtingen niet gewaar kan worden door de geur ervan; volgens de deskundige kan deze hinder volgens de normen niet als abnormaal worden bestempeld. Wat betreft de filmfragmenten merkt de deskundige op dat de rookgasafvoer opmerkelijk kleiner wordt tegen het einde van het filmpje, wat erop zou kunnen wijzen dat dit werd gefilmd bij het aansteken van de houtkachel.

De rechter in eerste aanleg beslist dat de abnormale hinder niet bewezen is, voortgaande op de vaststellingen en besluiten van de deskundige. Er wordt besloten dat het deskundigenverslag zeer degelijk technisch onderbouwd wordt, zodat er geen enkele reden is om te twijfelen aan de objectieve bewijswaarde ervan.

De eisers voerden aan dat de door de deskundige gehanteerde normen niet van toepassing zijn op houtkachels. Hierop sluit de rechter zich aan bij het standpunt van de deskundige dat, bij gebrek aan specifieke regels, de normen als leidraad kunnen toegepast worden in de zin dat, wanneer ze geen wettelijke status hebben, ze toch gehanteerd kunnen worden als regels van de kunst.

In **beroep** oordeelt de rechter dat niet wordt aangetoond dat de rookhinder de normale ongemakken van het nabuurschap overschrijdt.

Na het vonnis in eerste aanleg werd een verslag opgesteld door een **door appellanten (de partij die hinder ondervond) aangestelde deskundige**. Daarin wordt opgemerkt dat op de filmbeelden te zien zou zijn dat de rook werkelijk langs de ramen de woning binnenvliegt. Omwille van de in België overheersende windrichting, wordt de rook het grootste deel van de tijd in die richting geblazen. Vervolgens wordt vastgesteld dat de aanwezige bomen door hun inplanting en omvang een hindernis vormen voor de goede en normale afvoer van rookgassen: de bomen zouden zorgen voor turbulentie van de wind, waardoor rookgassen uit de schouwpijp neergeslagen zouden worden. Deze deskundige verwijst naar de publicatie 'Goede praktijk voor de plaatsing van rookgasafvoerkanalen' van het Departement LNE. De volgende regels hieruit zouden niet worden nageleefd:

- De lucht wordt niet ongehinderd verticaal afgevoerd, wegens het bestaan van een onaangepaste horizontale afdekking van de schouwpijp;
- De schouwpijp zit meer dan 1 meter onder de nok van het dak en is dus onvoldoende hoog;
- De schouwpijp zit niet minimaal 1 meter boven de nok van de aangrenzende omliggende gebouwen (hetgeen bij voorkeur wordt aangeraden);
- De positie van de schouw verzekert niet dat de hinder bij de overheersende windrichting (Z-ZW) minimaal is;
- Situatie waarbij de afvoer lager ligt dan omliggende 'aanvoerpunten' (vensters, terrassen,...) wordt niet vermeden.

Deze deskundige vermeldt dat deze regels gebaseerd zijn op artikel 4.4.2.1-4.4.2.3 VLAREM II, en uit het Milieuvergunningdecreet: artikel 20 bijzondere milieuvorwaarden en artikel 22 milieuzorgplicht. De deskundige stelt dat het in deze algemene regels voor de goede werking van schouwpijpen geen rol speelt of de afgevoerde rook afkomstig is van een houtkachel of een andere verbrandingsbron, en dat zij gelden voor alle verbrandingsbronnen. De deskundige verwijst tenslotte naar artikel 45 uit het GAS-reglement van de gemeente Kapellen:

"Stoken met allesbrander, houtkachels en open haard

Artikel 45

De rookgassen van dergelijke installaties dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen."

De deskundige besluit dat het geheel van schouwpijp en bomen niet aan de voorwaarden voor een goede werking van de schouwpijp voldoet, op een manier die geen hinder veroorzaakt. De schouwpijp zou verhoogd moeten worden tot haar bovenzijde 1 meter boven de eigen nok uitmondt, en de bovenzijde moet afgewerkt worden met een aangepast (open) uiteinde in plaats van de huidige kap. Daarnaast zouden de bomen die windopwaarts op het perceel staan, gerooid of minstens zo gesnoeid moeten worden dat ze geen belemmering meer vormen voor de goede werking van de schouwpijp.

De rechter oordeelt dat voormeld verslag er niet in slaagt de duidelijke, gedetailleerde en technisch onderbouwde conclusies van de gerechtsdeskundige te ondermijnen. Hij merkt op dat slechts juridische besluitvormingen worden gemaakt betreffende de beweerde toepasselijkheid van enkele artikelen van Vlare II, die geen technische vaststellingen uitmaakten, en dat niet eens wordt aangetoond dat de Vlare II-normen van toepassing zouden zijn op houtkachelschoorstenen op privé-woningen. Daarnaast wordt evenmin een inbreuk op de lokale GAS-reglementering aangetoond, aangezien geen bewijs wordt geleverd dat andere dan toegelaten houtmaterialen in de houtkachel zouden worden verbrand. De rechter stelt ook vast dat een gebrek in de zin van de artikelen 1384, lid 1 of 1386 Burgerlijk Wetboek evenmin wordt aangetoond.

Analyse uitspraak – Beide rechters hechtten grote waarde aan het verslag van de gerechtsdeskundige. Dit komt erop neer dat de vaststelling dat de houtkachel voldoet aan de bepalingen in het KB van 12 oktober 2010 en de NBN-norm B 61-001, tot de vaststelling leidt dat de rookhinder niet abnormaal is. Wanneer dit eenmaal wordt vastgesteld, lijkt het bewijs van het tegendeel nog maar moeilijk te leveren. De deskundige die wordt geraadpleegd, geeft een interpretatie van het voorliggend bewijs, zoals bv. filmpjes of foto's en we stellen vast dat deze interpretatie niet in vraag wordt gesteld.

2.1.3 Vrederecht Dour 8 november 2018

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: technisch deskundigenverslag waarin wordt vastgesteld dat de installatie aan de normen voldoet.

Deze vordering werd uitsluitend gebaseerd op hinder uit nabuurschap. Er werd een technisch verslag opgesteld door een deskundige, waarin werd vastgesteld dat de schouw conform de norm werd geïnstalleerd en functioneert. We konden niet nagaan aan welke normen getoetst werd, aangezien dit verslag ons niet werd overgemaakt en deze normen ook niet in het arrest vermeld werden.

De rechter besluit dat een overschrijding van de normale ongemakken van nabuurschap niet bewezen wordt. Daarbij wordt onder andere overwogen dat de betrokken woningen zich bevinden in een dichtbebouwde omgeving waar zich ook andere schouwen bevinden, en dat de overheersende windrichting de rook van de achtergevel wegleidt.

De deskundige merkte op dat een gedeelte van de schouw boven het eigendom van de eiseres werd geïnstalleerd. De rechter stelde vast dat het gaat om een kabel die slechts een kleine inbreuk uitmaakt op haar eigendom. De vraag om dit te verwijderen maakt volgens de rechter rechtsmisbruik uit.

2.1.4 Vrederecht Kapellen 8/01/2019

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW, art. 32 GAS-reglement Essen

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: deskundigenverslag

De eisende partij beriep zich in deze zaak op overmatige hinder, enerzijds omwille van lawaai door het kappen en verzagen van hout, en anderzijds door het stoken zelf, zelfs in de zomerperiode. Er werd vermoed dat afval en behandeld hout werd gestookt. Er wordt aangehaald dat er in 2014 een schouwbrand is geweest. De rook hindert omdat daardoor de ramen moeten toegehouden worden, en er werd zwart neerwarrelend roet in de tuin opgemerkt.

Het door de eiser verzochte aansteken van de haard om de hinder te kunnen vaststellen, werd door de gerechtsdeskundige (een architect) afgeraden: hij stelde dat zulke proef geen enkel objectief resultaat kan opleveren, omwille van te veel randvoorwaarden die op dat moment niet kunnen worden beheerst, zoals windrichting, windsterkte en temperatuurinversie.

De verwerende partij verklaart op normale wijze onbehandeld hout en geen afval te stoken. Daarnaast wordt opgemerkt dat zowel de brandweer als de politie reeds ter plaatste zijn geweest, en dat er geen gevolg werd gegeven aan hun interventie. Er wordt niets vermeld over hetgeen werd vastgesteld, of waarom hieraan geen gevolg werd gegeven.

De **deskundige** geeft aan dat er voor de plaatsing en rookgasafvoer van houtkachels geen vigerende normen zijn. De schouw wordt daarom getoetst aan het KB van 12 oktober 2010 en binnen deze normen geacht: de deskundige stelt vast dat de kachel ongeveer 16 jaar oud is en dan ook buiten het toepassingsgebied van dit KB valt. De deskundige verklaart dat hij het vermogen van de kachel niet kon achterhalen, en schatte het vermogen voor de navolgende berekeningen aan de hoge kant, nl. 11 kW. Er werd vastgesteld dat de schouwmond conform de norm NBN B 61-002 voor centrale verwarmingsketels was (bij gebrek aan specifieke regels), en de aanwezigheid van de volgens deze norm verplichte valwindafleider werd vastgesteld.

Om na te gaan of de hinder als abnormaal kon worden beschouwd, werd de verdunningsfactor berekend. Er werd vastgesteld dat deze berekening voor stoken met hout nog niet bestaat. Om die reden werd de berekening voor mazout gebruikt (die strenger is dan de berekening voor gas). De berekende verdunningsnorm was 16 maal lager dan wettelijk bepaald voor mazout. De deskundige stelt vast dat deze hinder volgens de verdunningsnorm voor mazout niet als abnormaal kan worden bestempeld. Hij merkt ook op dat dit niet wilt zeggen dat de rook bij bepaalde windrichtingen niet kan worden waargenomen door de geur ervan. Verder merkt de deskundige nog op *'dat hoewel deze norm niet bestaat voor hout, we gerust kunnen stellen – subjectief – dat de reuk van een houtvuur aangamer is dan de geur van mazout.'*

De deskundige vond (op het moment van het deskundig onderzoek) geen aanwijzingen dat verontreinigd en/of nat hout werd gestookt. Er werd slechts een stapel verzaagd hout aangetroffen, volgens de gebruiker van de houtkachel afkomstig van bomen die werden omgezaagd op een plaatselijk eigendom. Het stoken van houtpellets werd uitgesloten door de deskundige.

Er wordt verwezen naar VLAREM voor een omschrijving van wat verbrand mag worden in verwarmingstoestellen. Wat betreft de materialen die mochten worden gestookt, wordt door de deskundige

verwezen naar het document “binnen stoken: vraag en antwoord” van het departement LNE. Om vast te stellen wanneer gestookt mag worden wordt ook verwezen naar deze tekst, en naar een antwoord van Vlaams minister van leefmilieu Joke Schauvliege op een vraag over stoken met houtkachel (hoger geciteerd). De deskundige merkt daarbij op dat deze teksten enkel kunnen gezien worden als een aanbeveling, en niet werden bekrachtigd door een KB, noch enig ander reglement.

De frequentie van het stoken is volgens de deskundige een subjectief gegeven, dat door de rechtbank kan worden beoordeeld.

De deskundige stelde ook vast dat de in dit geval meest nadelige windrichting (noord/noordoost) volgens de door hem geraadpleegde informatie van het KMI in maximaal 25% van de gevallen voorkomt. Uit een tabel van weerman Frank Deboosere blijkt dat NNO, NO en ONO samen in 16% van de gevallen voorkomt, uitgebreid met de radius Noord en Oost wordt het 25% van de gevallen.

De deskundige bevestigt dat de geur waarneembaar is binnenshuis indien de wind in noordoostelijke richting waait, en dat de geur van een houtkachel vrij snel waarneembaar is. De deskundige stelt daarbij uitdrukkelijk aan de wijsheid van de rechtbank over te laten of deze geur hinderlijk is of *‘eerder moet gezien worden als een geur die behoort tot de gewone dingen zoals de geur van bloemkolen, spruitjes enz.’*

Voor de door eisende partij opgeworpen verplichting tot jaarlijkse reiniging van de schouw, wordt verwezen naar het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 (BS 27 april 2007). De deskundige antwoordt hierop dat deze reinigingsverplichting enkel geldt als de schoorsteen aangesloten is op een “centraal stooktoestel”. De deskundige adviseert een jaarlijkse reiniging van de schouw, ‘hoewel niet verplicht’.

Alle overige vaststellingen werden door de gerechtsdeskundige als subjectief beschouwd en overgelaten aan de wijsheid van de rechter.

In het vonnis verwijst de **vrede rechter** in de eerste plaats naar het deskundigenverslag van 21 maart 2018, waarin getoetst werd aan de ‘strengste uitstootnormen’ voor op mazout gestookte centrale verwarmingen, die eigenlijk niet van toepassing zijn op houtverwarming. Met deze uitstootnormen worden de technische normen voor de opstelling van de schouw bedoeld, en de berekening van de verdunningsfactor.

De vrede rechter baseert zijn beoordeling op de objectieve vaststellingen van de gerechtsdeskundige, om te besluiten dat voor zover er al hinder zou worden veroorzaakt, het hinder is die als normaal moet worden beschouwd. De partij die beweerde hinder te ondervinden, meende dat er nat of verontreinigd hout werd gestookt, maar bewees dit volgens de vrede rechter niet. De vrede rechter stelt ook vast dat er in een normaal jaar slechts in 16% tot maximaal 25% van de gevallen sprake kan zijn van hinder, omwille van de windrichting volgens de gegevens van het KMI. Verder werd de stelling van eisende partijen dat zij herhaaldelijk moesten reinigen omwille van roetafzetting, niet bewezen geacht. De vrede rechter achtte foto’s waarop vuilafzetting op de dakgoot te zien is, niet voldoende.

De eisende partij beriep zich op artikel 32 van het GAS-reglement van de gemeente Essen:

“Het is verboden rook, stof of geuren voort te brengen die de burenhinderen of de lucht verontreinigen.

Het is verboden te stoken of vuur te maken in open lucht, behoudens...”

De vrederechter stelt slechts vast dat dit artikel enkel op het stoken of vuur maken in open lucht toeziet, en dus niet van toepassing is.

De vrederechter wijst er vervolgens op dat een vrederechter het stoken van hout niet mag verbieden, zelfs niet indien het correct stoken van zuiver en gedroogd hout *‘meer afbreuk zou doen aan de luchtkwaliteit en het een oude kachel betreft. De taak van de vrederechter beperkt zich tot het toepassen van het bestaande recht op een concreet aan hem voorgelegd geval.’* Ook op een gedeeltelijk stookverbod kon volgens de vrederechter niet worden ingegaan.

De vrederechter stelt vast dat geen burenhinder werd bewezen. Het bepalen van een gedeeltelijk stookverbod zou in strijd zijn met die vaststelling.

Een algemeen, gemoduleerd verbod om de houtkachel te gebruiken als verwarmingsmiddel is volgens de vrederechter niet aan de orde. Volgens de vrederechter bestaat er geen enkele wettelijke grond waarop dergelijk verbod kan worden gebaseerd.

Analyse uitspraak – Het bewijs van de burenhinder, anders gezegd of de hinder als abnormaal kon worden beschouwd, werd volledig afhankelijk gesteld van de vaststellingen die vrij objectief door de deskundige konden worden vastgesteld, in tegenstelling tot meer subjectieve vaststellingen zoals geur- en rookhinder. De deskundige toetste de installatie en het gebruik van de houtkachel aan normen die grotendeels niet van toepassing zijn op houtkachels, en aan niet-bindende aanbevelingen.

Een belangrijk element dat in de overweging betrokken werd, was de frequentie van een ongunstige windrichting, om in te schatten hoe vaak de rook en de daarbij horende geur de richting van de eisers zou uitgaan. Er kan meteen worden opgemerkt dat deze beoordeling van de deskundige in vraag kan worden gesteld; ook bij windstilte of veranderlijke windrichting is er (bij uitstek) kans op overlast. Dit soort tabellen zeggen ook niets over de wind in bebouwde omgevingen, die veel grilliger kan zijn. De windrichtingen in de tabellen werden slechts gemeten op 10 meter hoogte.

De geur die de houtkachel veroorzaakte werd ter plaatse zelf niet vastgesteld en beoordeeld door de vrederechter of deskundige, omdat die volgens de deskundige afhankelijk was van te veel veranderlijke factoren.

Wat de meer subjectieve beoordeling van de geurhinder betreft, lezen we dat de deskundige stelt dat *'de reuk van een houtvuur aangener is dan de geur van mazout'* en dat hij het aan de vrederechter wilt overlaten om te beoordelen of de geur hinderlijk is, of eerder beschouwd moet worden als een normale geur. We zien dat de vrederechter hier verder niet op ingaat. De geur die de rook verspreid en de mate waarin dit hinderlijk zou kunnen zijn, wordt dus niet betrokken bij de beoordeling of de burenhinder als abnormaal moest worden beschouwd.

Tenslotte overweegt de vrederechter in deze zaak dat geen enkele bestaande wettelijke norm hem machtigt om een stookverbod op te leggen. Op basis van de leer van burenhinder kan de rechter geen verbod opleggen voor een schadeverwekkende of hinderlijke activiteit: dit kan enkel als wordt ingeroepen en bewezen dat de activiteit wordt gekwalificeerd als een inbreuk op een andere wettelijke bepaling. De rechter kan slechts een compensatievergoeding opleggen, als vergoeding van de lasten die de normale te dulden lasten uit het nabuurschap overstijgen.

2.1.5 Vred. Lier 6/06/2017 & REA Antwerpen, afdeling Mechelen 10/09/2019

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW, art. 88 GAS-wet Nijlen

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: medische attesten eisers, expertenverslag, foto's houtstapel, meldingsfiche politie 2015, foto's, video's en getuigenverklaringen familie en vrienden over stoken bij ongunstige weersomstandigheden en tijdstippen, verslag van plaatsopneming 19 november 2018.

Eisers beweerden bovenmatige hinder te ondervinden van de rook uit de houtkachels van de burenen aan de overzijde van de straat, en van de aangrenzende burenen. Bij een eerste plaatsopneming op 22 juni 2016 verklaarde een van de burenen dat zij voortaan geen paletten- en afvalhout meer zou stoken, en nooit vóór 18.00 uur. De andere burenen verklaarden nog één winter palettenhout te stoken totdat hun voorraad op was, om daarna over te schakelen op regulier brandhout.

De eisers verzochten een volledig verbod van het gebruik van de houtkachels, en in ondergeschikte orde de verweerders te verplichten de schoorstenen aan te passen aan artikel 88 GAS-wet Nijlen, en hen een stookverbod op te leggen, behalve in de periode van oktober t/m april tussen 19.00 u en 22.00 u 's avonds.

Artikel 88 GAS-wet Nijlen luidt als volgt:

"Afdeling 5. Stoken met allesbranders, houtkachels en open haarden.

Artikel 88. De rookgassen van dergelijke installaties dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen."

De vordering werd gebaseerd op artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek en de bewering dat de rook uit de houtkachels de normale nadelen van het nabuurschap overschrijdt.

Drie beweerde overmatige hinderaspecten worden beoordeeld: de tijdstippen en duur van het gebruik van de houtkachels, het beweerde gebruik van behandeld hout en de beweerde technische gebreken van de houtkachels en de schouwen.

Wat betreft het eerste hinderaspect, wordt beweerd dat de houtkachels bijna het hele jaar door gebruikt worden, zowel overdag als 's nachts, niet enkel voor de gezelligheid maar als permanente verwarming van de woningen. Bovendien zou geen rekening worden gehouden met ongunstige weersomstandigheden. Eisers leggen meerdere foto's en filmpjes voor. De **vrede rechter** stelt vast dat niet op afdoende wijze uit deze stukken blijkt op welke tijdstippen en hoe lang de houtkachels werden gebruikt. Ook de medische attesten, documentatie van het KMI en briefwisseling leverden volgens de vrede rechter geen afdoend bewijs.

In principe moet het bewijs van de hinder volledig geleverd worden door de persoon die hinder ondervindt: dit is de subjectieve bewijslastverdeling. De vrede rechter overweegt dat een correctie op deze subjectieve bewijslastverdeling kan worden toegestaan wanneer het gaat om feiten waarvan het onmogelijk is om een zeker bewijs te leveren. Voor zulke feiten volstaat het voor de persoon die hinder ondervindt om het bewijs van 'afdoende waarschijnlijkheid' te leveren. In deze zaak zijn deze feiten de tijdstippen en duur van het gebruik van de houtkachels, het beweerde gebruik van behandeld hout en de beweerde technische gebreken van de houtkachels en de schouwen. Deze vrede rechter stelt vast dat het in deze zaak niet gaat om feiten waarvan een zeker bewijs onmogelijk kan worden geleverd, zodat deze correctie niet wordt toegepast. De vrede rechter stelt vast dat geen vaststellingen door een gerechtsdeurwaarder¹⁰ werden verricht, en dat geen bewijs door getuigen wordt aangeboden.

Wat betreft het beweerde gebruik van behandeld hout, worden foto's voorgelegd van houtstapels. De vrede rechter stelt vast dat uit deze foto's niet kan worden afgeleid of het bewerkt hout betreft, en wijst deze bewering af als niet afdoende bewezen.

Ook de beweerde technische gebreken worden niet bewezen geacht, de eisers kunnen hierover geen stukken voorleggen. De vrede rechter besluit tenslotte dat, rekening houdend met de vrij grote afstand tussen de betrokken woningen, eisers met geen enkel stuk aannemelijk maken dat een hogere schouw en/of het verwijderen van de afdekplaat enig noemenswaardig effect zou hebben op de rookhinder die zij ondervinden.

De eisers gingen in **beroep** tegen dit vonnis. Zij gaven aan dat zij door de uitstoot van houtkachels al geruime tijd ziekteverschijnselen vertonen. De rechter besluit dat zij in gebreke blijven dit aan tonen. Uit de medische attesten die worden voorgelegd, zou de rechtbank niet onomstotelijk kunnen afleiden dat de medische klachten zouden worden veroorzaakt door de uitstoot van de houtkachels.

¹⁰ Het onderscheid tussen een gerechtsdeskundige en een gerechtsdeurwaarder werd hoger toegelicht, bij de analyse van de eerste uitspraak.

De rechtbank onderzoekt verder of de houtkachels op een wijze gebruikt worden die de gewone ongemakken van nabuurschap overschrijdt, bijvoorbeeld door gebruik van verkeerde houtsoorten, een al te veelvuldig gebruik of door een gebruik op ongepaste tijdstippen. De burens van de overzijde van de straat verklaarden de houtkachel enkel nog te willen gebruiken voor speciale gelegenheden. Aangezien geenszins werd aangetoond dat ondertussen nog werd gestookt, stelde de rechtbank vast dat ten aanzien van de overburen geen bewijs voorlag van abnormale burenhinder.

De eisers voerden aan dat de schoorsteen van de naaste burens onvoldoende hoog is en afgedekt. Zij brachten een verslag bij, opgesteld door een expert (architect) op 14 juli 2017. De rechtbank oordeelt dat de eisers niet aantonen dat de schouw overmatige hinder teweegbrengt: er werd geoordeeld dat het verslag dat zij bijbrengen eenzijdig opgesteld is en achterhaald is, aangezien er in oktober 2017 werken werden uitgevoerd aan de schouw, waarbij onder andere een trekregelaar werd geplaatst.

Vervolgens voerden eisers aan dat er niet alleen gebruik werd gemaakt van onbehandeld hout, doch ook van afvalhout, sprokkelhout en/of palettenhout. Zij voeren foto's aan, waaruit volgens de rechtbank niet kan worden afgeleid dat behandeld hout zou gestockeerd zijn dat gebruikt wordt voor de houtkachel.¹¹ De datum op de foto's werd met de hand bijgeschreven, zodat de rechtbank vaststelt dat daarover geen zekerheid is. In 3 afzonderlijke meldingsfiches van de politie werd vastgesteld dat er (bijna) geen behandeld hout aanwezig is. Bij een van die vaststellingen werd de aanwezigheid van paletten vastgesteld, maar de rechtbank vond dit bewijs onvoldoende: paletten kunnen immers ook onbehandeld zijn.

Tenslotte voerden eisers aan dat geen rekening werd gehouden met ongunstige weersomstandigheden (zoals mist, windstil) en dat veelvuldig werd gestookt, niet alleen 's avonds maar ook overdag. Hiervoor verwijzen de eisers naar foto's en videobeelden. Volgens de rechtbank zijn de foto's zeer onduidelijk; op de videobeelden is af en toe rookontwikkeling te zien uit de schoorsteen, maar volgens de rechtbank blijkt nergens uit dat gestookt werd op ongepaste tijdstippen of bij ongunstige weersomstandigheden. De bijgebrachte getuigenverklaringen van familie en vrienden, brengen volgens de rechtbank ook niets bij. De rechtbank stelde ook vast dat uit de plaatsopneming van 19 november 2018 bleek dat er op dat ogenblik uit andere schouwen dan deze van verweerders rook kwam, en dat er ook geen klachten waren van andere burens.

De rechtbank besluit dat niet aangetoond werd dat er sprake is van abnormale burenhinder, en dat er geen reden wordt gezien om een verplichte stookregeling op te leggen.

Analyse uitspraken – Uit deze uitspraken blijkt dat het niet eenvoudig is om het bewijs te leveren van burenhinder. In deze zaken werden talrijke bewijsmiddelen aangevoerd, zoals medische attesten, documentatie van het KMI, briefwisseling en foto's en filmpjes. Geen enkel bewijsmiddel werd voldoende geacht om de geleden hinder te bewijzen.

¹¹ Het arrest spreekt van 'onbehandeld hout'. We gaan ervan uit dat dit een vergissing is: onbehandeld hout mag immers wel worden verbrand.

De vrederechter stelde vast dat vaststellingen door een gerechtsdeurwaarder ontbraken. Er kan echter niet worden vastgesteld dat dit bewijs wel voldoende zou zijn geweest.

Omdat we voor deze uitspraken niet over enig dossierstuk beschikten, kon niet worden nagegaan of de opstelling van de schouw of de kachels werden getoetst aan technische normen.

2.2 AFBRAAK SCHOUW

2.2.1 Vrederegerecht Nieuwpoort 12/07/2016

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW, NBN-normen 'B 61-002 (2006)' en 'D 51-003 (2010)', code van goede praktijk 'voorkomen en beheersen van milieuhinder van lucht- en dampafvoersystemen van commerciële keukens (en particuliere woningen)

Elementen waarop de uitspraak gebaseerd wordt: studie deskundige

De dagvaarding werd in deze zaak betekend op 30 december 2011. De eisers vorderden de verwijdering van de schouw om drie redenen: omdat de schouw hinderend is voor hun uitzicht, omdat er hinder zou zijn door rookgassen, en omwille van geurhinder.

In het **proces-verbaal van plaatsopneming** van 24 juni 2012 werd vastgesteld dat een aluminium schouw met een hoogte van ongeveer slechts 3 meter werd opgetrokken tegen de grens met de woning van de eisers. Ruim een halfuur vóór het plaatsbezoek werd de houtkachel aangestoken.

Op de binnenplaats/tuin van de eisers werd een duidelijk waarneembare geur vastgesteld, afkomstig van de rook van de houtkachel. Volgens de eisers zorgt de windrichting er meestal voor dat de wind in deze richting waait. Ook in de kinderkamer werd een hinderlijke geur vastgesteld, alsook in de overloop en slaapkamer ernaast, hoewel in mindere mate.

Er wordt vermeld dat de technisch raadgever meerdere oplossingen gaf voor het probleem, o.a. het hoger optrekken van de schouw en het plaatsen van een konisch eindstuk in plaats van de bestaande kap. Het gebruik van kanaalventilatoren werd afgeraden omdat dit schouwbrand kan veroorzaken. De technisch raadgever van de eisers adviseerde dat het optrekken van de schouw met minimum 3 meter, en liefst nog hoger, de beste oplossing zou zijn. Voor het esthetisch probleem wordt voorgesteld te kiezen voor de minst opzichtige kleur. De verwerende partij bevestigde zich te kunnen verzoenen met deze oplossing. De eisende partij stelde zich hiermee te kunnen verzoenen indien de geurhinder volledig zou verdwijnen. In het PV werd nog vastgesteld dat geen rookhinder werd waargenomen. Aan de verwerende partij werd gevraagd contact op te nemen met de leverancier en plaatser van de schouw om te kijken of de besproken oplossing technisch mogelijk was en verwezenlijkt kon worden.

In een **tussenvonnissen van 22 oktober 2013** werd opgetekend dat uit verdere navraag door de eisers was gebleken dat een verhoging van de schoorsteen het probleem niet zou oplossen. Een door de eisers geconsulteerde deskundige (ingenieur) had vastgesteld dat er geen bouwkundige oplossing is, en dat enkel de vervanging van de houtkachel door een aardgaskachel haalbaar zou zijn. Hoewel de verweerders daarvan op de hoogte werden gebracht, lieten zij toch werken uitvoeren, nl. het optrekken van de schoorsteen en de plaatsing van een ander kopstuk. Eisers reageerden daarop dat deze oplossing geen voldoening gaf en dat de hinder bleef. Hierop oordeelde de rechtbank dat een deskundige diende aangesteld te worden. Een architect werd aangesteld als gerechtsdeskundige.

Het **deskundigenverslag** vermeldt dat in de leefruimte een duidelijk waarneembare geur afkomstig van rook wordt vastgesteld. Er werd ook vastgesteld dat de rook afkomstig van de schouw in de binnentuin werd geblazen. De deskundige stelde vast dat de overheersende windrichting de rook steeds naar de tuin en de achtergevel drijft van de naastgelegen woning, en tegen deze achtergevel slaat omwille van de hoogte van het gebouw. Voor de evaluatie van de inplanting van de schoorsteen werd dit deskundigenadvies gebaseerd op de volgende regelgeving:

- De Code van goede praktijk 'voorkomen en beheersen van milieuhinder van lucht- en dampafvoersystemen van commerciële keukens (en particuliere woningen), februari 2011;
- NBN B 61-002 (2006). De deskundige merkt op dat deze norm niet van toepassing is voor verbrandingstoestellen die enkel gebruikt worden voor de rechtstreekse verwarming van hun opstellingsruimten, maar toetst aan deze norm, omdat ernaar wordt verwezen in de norm NBN D 51-003, voor verluchting en de af- en aanvoer van verbrandingsproducten;
- NBN D 51-003 (2010): Binnenleidingen voor aardgas en plaatsing verbruikstoestellen: bijlage D (informatief).

Wat de plaatsing van de schouwmond betreft wordt verwezen naar '*NBN B 61-002 – bijlage D (normatief) – Paragraaf D 1.2: uitmondning boven plat dak*'. Deze norm bepaalt dat de schouw minimum 2 meter (met afvoerkap = zone 2) en liefst 2,5 meter (zonder kap = zone 1) boven een plat dak moet uitsteken. Er wordt vastgesteld dat de schouw in (de meest gunstige) zone 1 uitmondt, zodat de schouw kan afvoeren via natuurlijke trek.

Er wordt bijkomend getoetst aan '*NBN B 61-002: bijlage D (normatief) – Paragraaf D 2. Voorzieningen te treffen bij "naburige hindernissen"*'. Deze norm bepaalde dat geen uitmondning van een afvoerkanaal met natuurlijke trek geplaatst mag worden indien er sprake is van een 'naburige hindernis', nl:

- "- Hoger dan beschouwde uitmondning van het afvoerkanaal*
- Op minder dan 15m afstand (30m bij NBN B 61-001)*
- Voldoende 'breed' (te zien onder hoek van minstens 30°)"*

Volgens deze norm vormt de woning van de partij die hinder ondervond, een hindernis ten opzichte van de schouw in kwestie. De deskundige stelt vast dat de bestaande gevel van de woning steeds in meerdere of mindere mate een hindernis zal vormen, gelet op zijn ligging en de overheersende windrichting.

De rechtbank gaf de deskundige ook de opdracht om de aard (geurhinder, rookhinder,...) van de hinder en de omvang ervan zo gedetailleerd mogelijk te beschrijven. De deskundige antwoordt hierop dat de omvang en aard van de hinder gedetailleerd beschrijven quasi onmogelijk is, en afhankelijk is van vele factoren, zoals het gebruik van de schouw, de windrichting op het moment,... De deskundige geeft uitdrukkelijk aan dat om deze reden de inplanting werd getoetst aan de NBN, en dat deze toetsing aantoonde dat de schoorsteen steeds hinder zal veroorzaken. De deskundige besluit dat het verhogen van de schouwmond tot boven de nok van de naastgelegen woning niet technisch haalbaar is, en dat de hinder alleen verholpen kan worden door de houtkachel niet meer te gebruiken en/of te vervangen door een aardgaskachel.

Het **eindvonnis van 12 juli 2016** vermeldt dat de vordering werd gesteund op artikel 544 BW. De vrederechter zet uiteen dat dit abnormale hinder veronderstelt, veroorzaakt door een daad, verzuim of gedraging die aan hun buur toerekenbaar is. De gerechtsdeskundige besloot dat de schoorsteen steeds hinder zal veroorzaken; in het vonnis wordt vermeld dat dit de bevindingen van de personen aan wie eisers technische bijstand gevraagd hadden, bevestigde.

De vrederechter is van oordeel dat dit bovenmatige hinder uitmaakt, die het evenwicht tussen beide erven verstoort. Er wordt door de vrederechter vastgesteld dat van eisers niet verwacht kan worden dat ze alle vensters en deuren sluiten telkens wanneer verweerders hun haard laten branden. De vrederechter verklaart dat dit niet alleen zorgt voor geurhinder, maar bovendien hoogst ongezond is. Er wordt vastgesteld dat het een verzuim inhoudt om bij het plaatsen geen rekening te houden met 'bestaande normering'¹².

Om te verhinderen dat de houtkachel verder wordt gebruikt, oordeelt de vrederechter dat de verweerders veroordeeld dienen te worden tot het verwijderen van de bestaande schouw. Dit is volgens de vrederechter de enige mogelijke compensatie voor de door hen veroorzaakte hinder. Wanneer gewenst wordt de houtkachel verder te gebruiken, zou de bestaande schouw moeten worden verplaatst naar een zone waar deze geen hinder meer kan veroorzaken en waarbij de schouw steeds hoger moet komen dan de nok van het dak van de burens die hinder ondervonden.

De vrederechter verklaarde tenslotte dat de verweerders niet zomaar veroordeeld kunnen worden tot het verwijderen van de houtkachel, maar dat uit het voorgaande volgt dat de houtkachel niet meer gebruikt mag worden zolang er geen adequate oplossing gevonden is voor de rookafvoer.

¹² Wellicht wordt hiermee de NBN-normering bedoeld, op basis waarvan door de deskundige werd vastgesteld dat de schoorsteen steeds hinder zal veroorzaken, hoewel die technische richtlijnen eigenlijk niet van toepassing zijn op het gebruik van houtkachels.

Analyse uitspraak - In het kader van dit onderzoek kon de vrederechter in kwestie worden gecontacteerd. Via mail stelden wij de vraag welke moeilijkheden er bij het behandelen van deze problematiek werden ervaren.

De vrederechter antwoordde dat in deze zaak de enige moeilijkheid was om de ernst van de klacht na te gaan, aangezien het ook over feitelijke vaststellingen ging. Hij overwoog dat dergelijke klacht immers, naast de plaats waar de schouw voor de rookafvoer geplaatst werd, ook afhankelijk is van de windrichting, de aard van het materiaal dat verbrand werd, de tijd dat de haard brandt en dergelijke meer... Om die reden werd gevraagd dat de eigenaar van de houtkachel een tweetal uur voor het begin van de plaatsopneming de haard liet branden.

Daarnaast stellen wij vast dat de NBN-normen en de Code van goede praktijk, hoewel niet wettelijk bindend, in dit geval doorslaggevend leken te zijn.

Bovendien beperkte de vrederechter zich niet tot een compensatievergoeding op basis van artikel 544 BW, maar beoogde hij het verstoorde evenwicht te herstellen door te veroordelen tot de verwijdering van de schouw, wat uitzonderlijk is.

2.3 BEKRACHTIGING OVEREENKOMST AANPASSING SCHOUW

2.3.1 Vredegerecht Herzele 25/07/2019

Ingeroepen bepalingen: art. 544 BW, schending (mede-)eigendomsrecht

Elementen waarop de dadingsovereenkomst gebaseerd werd: deskundigenverslag met voorstel minnelijke oplossing aanpassing schouw

In deze zaak werd tussen de partijen een overeenkomst bereikt over de oplossing van het geschil, die werd vastgelegd in een dading. Het vonnis dient om deze dading te bekrachtigen.

Het vonnis maakt melding van een proces-verbaal van plaatsopneming en een technische nota van een deskundige.

De partij die hinder beweerde te ondervinden (partij A), woonde op de verdieping en dakverdieping van een tweegezinswoning, de gebruiker van de houtkachel (partij B) bewoonde de benedenverdieping en een verdieping.

In de dading wordt vastgesteld dat een vrijstaande schouw werd opgericht vanuit het plat dak van een achterbouw van partij B. Deze schouw werd verankerd in de buitenmuur die mede-eigendom is van partij A. De schouw stak ongeveer een halve meter boven de kroonlijsthoogte van het gebouw uit. Partij A voerde aan dat de schouw geur-, roet- en rookhinder genereert, en dat de schouw zonder haar toestemming niet had mogen worden geplaatst.

Aanvankelijk betwiste partij B de vorderingen van partij A.

Het deskundigenverslag bevatte een voorstel van minnelijke oplossing, waarbij de afvoerbuis vanaf het plat dak schuin naar de achtergevel zou leiden tot boven de dakgoot, waarna de afvoerbuis bevestigd zou worden bovenop de dakpannen en zou doorlopen tot de hoogte van de nok. Uit navraag bij verschillende aannemers door partij B, bleek deze oplossing niet werkbaar: geen van de aannemers kon de goede werking van de schouw garanderen, en ze stelden zich vragen bij de mogelijkheid tot onderhoud van de schouw. De deskundige werd hiervan in kennis gesteld door een van de aannemers en formuleerde daarop een andere mogelijkheid, om de afvoerbuis enkele meters te verlengen zodat de uitmonding zich op ca. 1 meter boven het veluxraam van de woonkamer van partij A zou bevinden.

De partijen gingen akkoord de uitmonding van het rookkanaal te verplaatsen naar de andere zijde van de uitbouw van de woning van partij B, waardoor de schouw zich 'tussen' twee veluxramen zou bevinden, om visuele hinder te vermijden. Daarnaast werd overeengekomen dat de schouw zou worden verlengd tot een gelijke hoogte met de nok van het hoofdgebouw, om geurhinder en roethinder te vermijden.

Door gezamenlijk deze dading te bekrachtigen, doen de partijen wederzijds en zonder voorbehoud afstand van alle aanspraken en vorderingen die tussen hen zouden rijzen uit de uiteengezette feiten en rechtsverhoudingen.

Analyse uitspraak – Het is niet duidelijk of de overeengekomen constructie getoetst werd aan enige technische norm. Hiertoe is ook geen verplichting, aangezien zoals eerder vastgesteld de technische normen uit de NBN, de Code van goede praktijk of andere aanbevelingen, geen bindende normen zijn.

De overeengekomen situatie vermindert de subjectieve hinder naar het oordeel van de partij die hinder ondervond, maar er kan niet worden vastgesteld of de nieuwe situatie aansluit bij wat algemeen als een 'goede praktijk' wordt beschouwd.

2.4 VERBRANDING BEHANDELD HOUT: COMPENSATIEVERGOEDING

2.4.1 Vrederegerecht Oostende 5/03/2020

Eiseres beriep zich op **artikel 544 Burgerlijk Wetboek**, en beweert schade te lijden door een overmatige rookontwikkeling afkomstig van de schoorsteen van verweerster, doordat zij aanhoudend behandeld (geverfd, vernist, geperst,...) hout zou stoken. De schade bestaat volgens eiseres uit een verminderde leefbaarheid en genot van haar woning, en in het bijzonder geurhinder en roetaanslag op haar woning.

De dagvaarding vermeldt dat de gemeente Middelkerke op 18 april 2018 verweerster heeft aangeschreven met de mededeling dat er moet opgehouden worden met het verbranden van behandeld hout. In de

conclusies voor eiseres wordt geen andere schending van een wettelijke norm dan deze van artikel 544 Burgerlijk Wetboek opgeworpen. De eiseres vordert een vergoeding van de schade en kosten, veroorzaakt door het foutieve en overmatig hinderende gedrag van verweerster.

De vrederechter benadrukt dat een vordering op basis van artikel 544 Burgerlijk Wetboek enkel kan slagen indien zij aantoonbaar dat de hinder ernstig ('overmatig') is, en toerekenbaar aan de verwerende partijen. Er wordt benadrukt dat enkel hinder die de 'gewone burenlasten' te boven gaat, in aanmerking komt. Elke eigenaar heeft het recht om op de meest volstreekte wijze genot te hebben van zijn eigendom, mits er geen gebruik van wordt gemaakt in strijd met de wet. Dit recht veronderstelt een evenwicht tussen de eigendomsrechten op naburige erven. De vrederechter benadrukt dat het evenwicht dat zo ontstaat en die het dulden van de normale hinder die naburen t.o.v. elkaar teweeg brengen veronderstelt, niet verbroken mag worden.

In een **proces-verbaal van plaatsopneming** (dd. 25 juni 2019) werd vermeld dat verweerster expliciet verklaarde behandeld hout te verbranden, omdat dit naar haar zeggen goedkoper is. Er werd ook behandeld hout aangetroffen, dat nog verzaagd moest worden. Door de **milieudienst van de gemeente Middelkerke** werd eerder, op 20 maart 2018 al vastgesteld dat behandeld hout werd verbrand. Er werd ook een filmpje vertoond waarop een omvangrijke witte rookwolk kon worden waargenomen. Er werd vastgesteld dat de schoorsteen van verweerster een zwarte roetaanslag vertoonde, en dat de gevel van de woning van eiseres duidelijk verkleurd was. Het overmatig karakter van de rook werd ook bevestigd door de verklaringen van verschillende burens.

Anderzijds werd bij de beoordeling door de vrederechter overwogen dat verweerster geen andere mogelijkheden heeft om haar woning te verwarmen, en schijnbaar ook niet de middelen om te investeren in een alternatieve verwarmingsbron, en dat de woonst van verweerster gericht is naar een koudere kant (noordoost), waardoor zij gehouden is tijdens het jaar langer te stoken.

De vrederechter stelt vast dat het verweerster niet verboden is haar woning te verwarmen met een houtkachel, maar dat daarbij de normale buurtschapnadelen niet overschreden mogen worden. De reden dat alle bovenstaande elementen door de vrederechter in overweging worden genomen, is dat wordt uitgegaan van het recht van elke eigenaar o.b.v. artikel 544 BW om op de meest volstreekte wijze genot te hebben van zijn eigendom. De verwarming van de woning maakt deel uit van dit recht.

Op basis van de elementen werd door de vrederechter besloten dat hier sprake is van overmatige burenhinder, die dient te worden teruggebracht tot de normale proporties van hinder die naburen t.o.v. elkaar teweegbrengen.

De vrederechter gaat er daarbij van uit dat de verbranding van behandeld hout en de overmatige rookontwikkeling naar de toekomst toe zal ophouden, aangezien de woning van verweerster werd verkocht.

De vrederechter besluit daarmee impliciet dat zo de hinder uit nabuurschap tot normale proporties zal worden teruggebracht.

Enkel de reeds geleden schade ingevolge het overmatige karakter van de hinder wordt voor vergoeding in aanmerking genomen, meer bepaald de kosten voor de reinigingswerken van de roetaanslag op de woning van de eiseres.

Analyse uitspraak - Hoewel het in deze zaak erg duidelijk is dat een wettelijke norm werd overtreden door de verbranding van behandeld hout (Artikel 4.5.2 VLAREMA), werd het gebruik van eigendom in strijd met de milieuwetgeving niet door de eisende partij opgeworpen of door de vrederechter vastgesteld.

Artikel 544 Burgerlijk Wetboek machtigt de rechter niet tot het opleggen van een verbod voor een schadeverwekkende of hinderlijke activiteit. Enkel wanneer de vordering gebaseerd wordt op een schending van een wettelijke norm, kan hij een fout vaststellen en hier de gepaste gevolgen aan verbinden.

De vrederechter stelde in dit arrest vast dat de verbranding van behandeld hout naar de toekomst toe hoe dan ook zou ophouden, omdat het huis werd verkocht. Het was voor de vrederechter dus overbodig om nog een stookverbod op te leggen om de wettelijke schending te doen stoppen.

De sanctionering van een inbreuk op de milieuwetgeving dient te verlopen via strafrechtelijke of administratieve weg: de milieuhandhavingsambtenaar moet daartoe een proces-verbaal opstellen en overmaken aan de procureur des Konings en de milieu-inspectie. De verdere behandeling van deze vaststelling is daarna afhankelijk van het vervolgingsbeleid van deze instanties. Er kan echter in vraag worden gesteld in hoeverre de vervolging van dit soort zaken voor de parketten prioritair wordt geacht.¹³ In het kader van dit onderzoek is het niet de bedoeling om op deze strafrechtelijke of administratieve handhaving verder in te gaan.

2.5 NEDERLANDSE AANPAK

Hierna wordt een overzicht geboden van de belangrijkste wettelijke en normatieve bepalingen in Nederland die een houvast bieden voor de behandeling van hinderklachten door houtverwarming. Een volledige analyse werd hier niet beoogd, dit zou het voorwerp kunnen uitmaken van een apart onderzoek.¹⁴

¹³ P. Vandergraesen, "Private afvalverbranding: spelen de particuliere afvalverbranders met vuur?", *MER* 2010, 10.

¹⁴ In 2010 werd hierover een onderzoek uitgevoerd door het Nederlandse HABITAT advocatenkantoor: Juridisch advies 'Wat te doen tegen overlast van houtstook door particulieren? Een overzicht van regelgeving en rechtspraak', 27 juli 2010. Meer recente informatie kan worden teruggevonden via: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/functionies/hinder-gezondheidseffecten-houtkachels/#heaa66717-0e37-d109-24ea-b9dde7ea3ec7>.

Nederland beschikt slechts over twee regelingen die direct van toepassing zijn op particuliere houtkachels. Enerzijds is dit de **productnormering** voor nieuwe kachels via een typekeuring voor houtkachels (CE-keurmerk).

Anderzijds is er het **Bouwbesluit 2012**.¹⁵ Dit bevat technische voorschriften, waaronder meerdere specifieke technische eisen waaraan een rookgasafvoer moet voldoen. In het Bouwbesluit wordt ook verwezen naar bepaalde technische richtlijnen (NEN) waaraan een constructie moet voldoen. Het Bouwbesluit beoogt eigenlijk de (brand)veiligheid en gezondheid van de stoker zelf te beschermen; maar indirect worden ook omwonenden door deze bepalingen beschermd. Daarnaast bevat het Bouwbesluit de volgende 'vangnetbepalingen', die erg algemeen zijn maar het bevoegde gezag wel een "kapstok" bieden om in een specifiek geval in te grijpen bij hinderklachten:

Artikel 7.17, lid 1 Bouwbesluit:

"Het gebruik van een bouwwerk, open erf en terrein is zodanig dat hinder, gezondheidsrisico's en andere veiligheidsrisico's dan brandveiligheidsrisico's voor personen in voldoende mate worden beperkt."

Artikel 7.22, aanhef en a. Bouwbesluit 2012:

"Onverminderd het bij of krachtens dit besluit of de Wet milieubeheer bepaalde is het verboden in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor a. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid; (...)"

Er is vrij veel rechtspraak over hinderklachten door houtverwarming terug te vinden waarin het Bouwbesluit werd ingeroepen.¹⁶

Ook veel lokale bouwverordeningen bevatten een bepaling om een stookverbod te kunnen opleggen wanneer overlast wordt vastgesteld. De meeste werden gebaseerd op een model-Bouwverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

De **Wet milieubeheer** bevat nationale grens-, richt- en streefwaarden die worden gebruikt bij de beoordeling van de kwaliteit van de buitenlucht voor een aantal stoffen, waaronder fijn stof (PM10) en benzo(a)pyreen. Deze wet reguleert echter voornamelijk milieubelastende activiteiten door bedrijven, specifieke normen voor het stoken van houtkachels zijn er niet.

¹⁵ Besluit van 29 augustus 2011 houdende vaststelling van voorschriften met betrekking tot het bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken, laatst gewijzigd bij het Besluit van 17 oktober 2018.

¹⁶ O.a. de recente uitspraken ECLI:NL:RBOVE:2019:1349, 18 april 2019, zaaknummer ak_18_1814; ECLI:NL:RBAMS:2019:2584; Rechtbank Amsterdam, 10 april 2019, zaak AMS 18/48.

Door STAB (gerechtelijke omgevingsdeskundigen) werd het “Kennisdocument 2019 Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren” opgesteld.¹⁷ Daarin werd vastgesteld dat de bestaande regelgeving onvoldoende houvast biedt met betrekking tot de vraag wat aanvaardbare emissies/immissies zijn van houtkachels van particulieren naar omwonenden, en dat er geen algemeen aanvaarde inzichten waren over de wijze waarop de concentraties fijn stof in de omgeving ten gevolge van het gebruik van de houtkachels moeten worden gemeten of berekend.

Om aan deze problematiek tegemoet te komen werd een **emissie referentiekader** opgesteld voor uiteenlopende verbrandingsomstandigheden. Bij elk van deze omstandigheden werden richt- en grenswaarden voor emissieconcentraties toegekend voor CO, stof, onverbrande koolwaterstoffen, benzo(a)pyreen en geur. Er wordt uitdrukkelijk vermeld dat deze referenties niet moeten worden opgevat als emissienormenkader, maar bedoeld is als hulpmiddel voor het bevoegd gezag om vervolgacties te kunnen nemen. Er wordt vastgesteld dat gebleken is dat geur gebruikt kan worden als richtinggevende component, omdat daarmee zowel gezondheidsschade (impliciet) als hinder kunnen worden getoetst.

Wat betreft de bepalingen waarop omwonenden zich kunnen baseren, is er ook in Nederland de leer van de **burenhinder**. Bij wijze van voorbeeld wordt een arrest van 9 mei 2019 van de rechtbank van Overijssel aangehaald, waar artikel 5:37 BW in samenhang met artikel 6:162 BW werd ingeroepen¹⁸. Op basis van deze artikel rust op gedaagden de plicht om de veroorzaakte hinder zodanig te beperken dat hierdoor geen als onrechtmatig te kwalificeren overlast ontstaat. De feitelijke begrenzing van deze plicht dient te worden bepaald aan de hand van datgene wat -objectief gezien- voor burenen in het maatschappelijk verkeer als hinder nog aanvaardbaar is. Bij overschrijding van die grens is er sprake van onrechtmatige hinder.

In het kader van een handhavingsverzoek dat eisers bij de gemeente hadden ingediend, werden veelvuldig controles ter plaatse uitgevoerd door toezichthouders van de gemeente. Het werd aannemelijk geacht dat de schoorsteen en rookkanalen van gedaagden aan de eisen van het Bouwbesluit 2012 voldoen. Wel is opgevallen dat gedaagden 24 uur per dag stoken en dat gedaagden de kachel voordat zij gaan slapen smoren, waardoor een onvolledige verbranding ontstaat met hinderlijke rook en rookgeur tot gevolg. Volgens de toezichthouders ontbrak het echter aan wet- en regelgeving op dit punt. De conclusie van de Rechtbank luidde dan ook dat onvoldoende aannemelijk werd gemaakt dat er sprake was van onrechtmatige hinder door het stoken met hout door gedaagden.

¹⁷ <https://stab.nl/wp-content/uploads/2019/11/STAB-Kennisdocument-Houtstook-september-2019.pdf>.

¹⁸ ECLI:NL:RBOVE:2019:1564, 9 mei 2019, zaaknummer C/08/231151 / KG ZA 19-91.

3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

3.1 CONCLUSIES

1. Een aantal aspecten die in overweging worden genomen bij het onderzoeken van hinderklachten kunnen objectief worden vastgesteld: het gaat om de naleving van producteisen (waaraan het toestel bij aankoop moet voldoen, emissienormen van het apparaat), schouwontwerp, en de plaatsing en afstand van de schouwen opzichte van omgevingselementen. Bij gebrek aan bindende normen, blijken de technische NBN-normen in de praktijk een onmisbare houvast te bieden om te kunnen vaststellen of het houtstooktoestel hinder veroorzaakt. In de rechtspraak wordt hiervoor meestal teruggegrepen naar de voormalige versie van de NBN-norm B 61-002, waaruit in de actuele versie echter alle bepalingen over de plaatsing van de schouw verwijderd zijn.

Ook het materiaal dat verbrand wordt en de tijdstippen waarop het houtstooktoestel gebruikt wordt, zijn aspecten die objectief zouden kunnen worden vastgesteld. Het lijkt vanzelfsprekend dat het verbranden van behandeld hout, uitdrukkelijk verboden door VLAREMA, leidt tot de vaststelling dat er sprake is van abnormale hinder. In de praktijk blijkt dit echter quasi onmogelijk te bewijzen. Een tijdelijk stookverbod (bij ongunstige weersomstandigheden,...) is ook slechts van toepassing in gemeenten die dit in lokale reglementen hebben verankerd.

Ten slotte zijn er nog de subjectieve aspecten die deel uitmaken van hinderklachten. De beoordeling van geuren en rookhinder zal vaak afhankelijk zijn van de persoonlijke beleving van de betrokken deskundigen of rechters, dit is moeilijk in algemeen geldende normen te vatten. Bij gezondheidsklachten van degene(n) die hinder ondervindt, is het een quasi onmogelijke opgave om aan te tonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen deze gezondheidsklachten en het gebruik van het houtstooktoestel.

Uit de bestudeerde uitspraken is gebleken dat de rechter de gerechtsdeskundige altijd volgt. De gerechtsdeskundige heeft geen andere taak dan de rechter in te lichten over de technische aspecten waarover de rechter zelf geen kennis heeft.

Het antwoord op de vraag of de hinder als abnormaal kan worden beschouwd, is steeds gelijk te stellen met het antwoord op de vraag of het toestel en schouw aan de (niet-bindende) technische normen voldoet. Aan welke technische normen wordt getoetst, is bovendien volledig afhankelijk van de insteek van de deskundige. De (voormalige versies van) NBN-normen B 61-001 of B 61-002 zijn een constante, inclusief de verdunningsfactor voor mazoutverwarming die hierin is opgenomen. Daarnaast werd ook het ontwerp van Code van goede praktijk voor commerciële keukens erbij betrokken.

De mogelijkheid om de aanstelling van gerechtsdeskundigen afhankelijk te stellen van bijvoorbeeld een vereiste bijkomende certificering, eventueel na een specifieke post-academische vorming, zal niet kunnen worden opgelegd: zoals hoger toegelicht (pagina 24-25), zal het in opmaak zijnde nationaal register voor gerechtsdeskundigen worden beheerd door de minister van Justitie. Een KB is in opmaak met de minimumvereisten inzake permanente opleidingen.

De rechters hechten veel waarde aan normering die niet enkel niet van toepassing is, maar ook niet relevant is voor een 'houtstooktoestel in reëel gebruik', wellicht omwille van het gebrek aan regelgeving die wel relevant zou kunnen zijn.

Het lijkt van groot belang om na te gaan of het wel gewenst is dat 'richtlijnen' van technische aard, die niet van toepassing zijn op houtkachels of (inzet)haarden, en waarvan kan afgevraagd worden of ze relevant zijn voor deze toestellen, bepalen wanneer hinderklachten door huishoudelijke houtverwarming ernstig kunnen worden genomen.

2. We zien in de rechtspraak ook dat de beoordeling van de subjectieve hinderaspecten (o.a. geur) door de rechters geen enkele keer bij de beoordeling van de klachten wordt betrokken. Deze beoordeling blijkt bovendien sterk van de betrokken personen afhankelijk te zijn: dit blijkt wel uit het verslag van één van de deskundigen, die de geur van een houtkachel als eerder aangenaam lijkt te beoordelen. Een duidelijk probleem bij het beoordelen van subjectieve hinderklachten lijkt het ontbreken van een manier of een referentie om de hinderlijkheid van rook af te wegen tegen de mate waarin andere geuren hinderlijk zijn. Ook de beoordeling van foto's en filmpjes is vaak afhankelijk van de interpretatie ervan door één deskundige.

3. Een laatste conclusie is dat het concept 'burenhinder', wettelijk verankerd in artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, geen degelijke houvast biedt voor degenen die hinder ervaren. Wanneer wordt geopteerd voor een rechterlijke uitspraak om deze hinder te doen stoppen, blijkt artikel 544 Burgerlijk Wetboek echter vaak de enige gangbare optie.

Het aantonen van deze abnormale hinder strandt in de bestudeerde rechtszaken meestal op een gebrek aan bewijs dat de hinder de 'normale buurtschapsnadelen' overschrijdt.

Daarnaast machtigt artikel 544 Burgerlijk Wetboek de rechter niet tot het opleggen van een verbod voor een schadeverwekkende of hinderlijke activiteit. De rechter kan slechts een compensatievergoeding opleggen voor de lasten die de normale te dulden lasten uit het nabuurschap overstijgen: een forfaitaire vergoeding die dient om de abnormaliteit van het nabuurschap dat uit balans is, terug in balans te brengen.

Enkel wanneer de vordering uitdrukkelijk gebaseerd wordt op een schending van een wettelijke norm die een bepaald gebruik van de houtkachel verbiedt (bv. de verbranding van afvalstoffen of een stookverbod in een gemeentelijk reglement), kan de rechter een fout vaststellen en hier de gepaste gevolgen aan verbinden. In

alle andere gevallen moet de rechter zich beperken tot een beoordeling of de hinder de ongemakken van een normaal nabuurschap overschrijdt.

De mogelijkheden in het toekomstige 'Boek 3 – Goederen' van het Burgerlijk Wetboek, waarvan de inwerkingtreding op 1 september 2021 wordt voorzien, kunnen daaraan al tegemoetkomen. Het bevat een opsomming van maatregelen die de rechter kan opleggen om het evenwicht te herstellen, waaronder een vergoeding, maar ook het bevel om een handeling te staken (volgens het toekomstige artikel 3.102 BW evenwel "voor zover dit op zich geen nieuw onevenwicht doet ontstaan en een normaal gebruik en genot van het onroerend goed hierdoor niet wordt uitgesloten").

3.2 AANBEVELINGEN

1. Een **wettelijke verankering van technische en bouwkundige normen** is wenselijk.

De ernst van een hinderklacht werd in de huidige rechtspraak nagenoeg volledig bepaald door de overeenstemming van de situatie met de NBN-normen en andere niet-bindende aanbevelingen, die zelfs niet van toepassing zijn op houtkachels of (inzet)haarden.

De normen die door de gerechtsdeskundigen werden geselecteerd, hadden betrekking op de positie en het ontwerp van de schouw, en de mogelijkheid tot verdunning van de rook op basis van de afstand tussen de schouwmond en de instroomopeningen van verse lucht (verdunningsfactor).

Als voorbeeld van een wettelijke verankering van technische voorschriften kan worden gekeken naar het hoger besproken Bouwbesluit in Nederland. Dit bevat technische voorschriften, waaronder meerdere specifieke eisen waaraan een rookgasafvoer moet voldoen. Het Bouwbesluit beoogt eigenlijk de (brand)veiligheid en gezondheid van de stoker zelf te beschermen; maar ook omwonenden worden indirect door deze bepalingen beschermd.

In Vlaanderen kan dit in de stedenbouwkundige wetgeving worden ingebracht. Een stedenbouwkundige verordening lijkt een geschikt instrument om eisen op te leggen met betrekking tot een schouw. Dit kan op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau. In verschillende gemeenten bestaat een verordening 'woonkwaliteit'. Bepalingen over de positie van een schouw en de vereiste afstanden met omliggende woningen bij het gebruik van een houtkachel kunnen daar deel van uitmaken.

Een wettelijke verankering van bepalingen met betrekking tot de ouderdom van de kachel kan het gebruik van een verouderde kachel aan banden leggen. Er zouden ook onderhoudsverplichtingen voor (oudere) houtkachels wettelijk kunnen worden vastgelegd.

Aan deze eisen moeten ook gepaste gevolgen worden gekoppeld, die de afdwingbaarheid ervan kunnen garanderen: bijvoorbeeld een vergunningsplicht of minstens een verhoogde waakzaamheid van de

vergunningverleners wanneer een schouw onderdeel uitmaakt van een te vergunnen project. Het toegankelijker maken van informatie en sensibiliseren voor de problematiek kan daarvoor een belangrijk verschil maken. Andere mogelijkheden zijn een stookverbod zolang de schouw niet wordt aangepast of een integrale schadevergoeding voor de omwonenden die hinder ondervinden. De theorie van overmatige burenhinder van artikel 544 BW die meestal voor de vrederechter wordt ingeroepen, blijkt immers geen effectieve manier om de hinder te doen stoppen en om werkelijk gecompenseerd te worden voor hinder die geleden werd.

2. De hierboven besproken wettelijke verankering volstaat niet om de (subjectieve) hinder die wordt ervaren te kunnen beoordelen.

In geen enkele van de bestudeerde zaken werd een vordering toegekend of afgewezen op basis van subjectieve vaststellingen van hinder zoals de geur, kleur of omvang van de rook: enkel (niet-bindende) technische normen werden geschikt geacht om een hinderklacht aan te toetsen.

Een **referentiekader voor subjectieve hinderaspecten** zoals geurhinder kan bijdragen aan betere rechterlijke beoordelingen.

Opnieuw kan naar Nederland worden gekeken voor een voorbeeld: door STAB (gerechtelijke omgevingsdeskundigen) werd in Nederland het “Kennisdocument 2019 Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren” opgesteld, dat aan deze problematiek wil tegemoetkomen met een emissie referentiekader. In het vorige hoofdstuk werd dit toegelicht.

3. Persoonlijke opinies van de deskundige en de rechter kunnen de beoordeling beïnvloeden. Dat houtstooktoestellen schadelijk kunnen zijn, wordt niet algemeen aanvaard. Daarom kan **sensibilisering** van vrederechters en deskundigen voor deze problematiek belangrijk zijn.

Wanneer een rechter wel op de hoogte is van de problemen die (het verkeerde gebruik van) een houtstooktoestel kan veroorzaken, kan dit een grote impact hebben op de beoordeling van hinderklachten. In één van de bestudeerde zaken oordeelde de deskundige bijvoorbeeld dat het niet nuttig was om de kachel aan te steken voor zijn verslag, omdat de geur- en rookhinder die dan kan worden vastgesteld slechts een momentopname is, en afhankelijk zou zijn van te veel factoren. De rechter kan dan bijvoorbeeld eisen dat de kachel (op verschillende momenten) wordt aangestoken, zodat hij of de deskundige de hinder kan beoordelen.

Het is mogelijk om een publicatie te voorzien in het Tijdschrift voor Vrederechters, dat door de meeste vrederechters wordt gelezen. Deze publicatie kan de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek bevatten. Zo kan bijvoorbeeld worden aangeraden het deskundigenonderzoek kritisch te beoordelen, op te letten met niet-bindende normen die niet eens van toepassing zijn op houtkachels of (inzet)hardes en indien nodig verschillende deskundigen te raadplegen. Daarnaast lijkt het ons aangewezen om ook te verduidelijken welke gezondheids- en overlastproblemen veroorzaakt kunnen worden door houtstooktoestellen, bijvoorbeeld zoals

in de “Green Deal 005 Huishoudelijke houtverwarming” wordt uiteengezet. Zo kan duidelijk worden dat er niet licht over de beoordeling van hinderklachten mag worden gegaan. Vrederechters kunnen een waardevolle speler zijn voor een betere aanpak van hinderklachten ten gevolge van houtkachels.

Als een publicatie niet aan de orde zou zijn, kunnen de belangrijkste bevindingen ook per mail worden verspreid onder de vrederechters, via de contacten die werden gelegd bij het uitvoeren van dit onderzoek. Er bestaat ook de mogelijkheid om onze bevindingen te laten plaatsen op het interne nationaal forum van de vrederechters, waarop alle actieve vrederechters zijn aangesloten.

Ten slotte kan de mogelijkheid worden overwogen om bijvoorbeeld online duidelijke en makkelijk toegankelijke informatie ter beschikking te stellen over de van toepassing zijnde normen of de regelgeving die een deskundige en de vrederechter inzake hinderklachten door houtverwarming bij zijn beoordeling dient te betrekken.

4 BRONNENLIJST

Rechtspraak en dossierstukken

- 1) Vred. Kapellen 12 april 2016, onuitg.
- 2) Vred. Kanton Veurne-Nieuwpoort, zetel Nieuwpoort, 12 juli 2016, onuitg.
 - Tussenvonnissen 5 juni 2012
 - Proces-verbaal van plaatsopneming 24 juni 2012
 - Tussenvonnissen 22 oktober 2013
 - Verslag gerechtsdeskundige 14 januari 2015
- 3) Vred. Antwerpen (VII) 17 januari 2017, onuitg.
 - Verslag gerechtsdeskundige 'Voorbereiding plaatsbezoek i.v.m. rookgassen'
- 4) Vred. Lier 6 juni 2017, onuitg.
- 5) Antwerpen 8 juni 2017, onuitg. (beroep tegen Vred. Kapellen 12/04/2016)
 - Verslag rookhinder, deskundige aangesteld door appellanten, 25 mei 2016
- 6) Vred. Dour-Colfontaine, siège Dour, 8 november 2018, onuitg.
- 7) Vred. Kapellen 8 januari 2019, onuitg.
 - Verslag gerechtsdeskundige incl. briefwisseling, 6 maart 2017
- 8) Vred. Herzele 25 juli 2019, onuitg.
- 9) Antwerpen 10 september 2019, onuitg.
- 10) Vred. Oostende, 5 maart 2020, onuitg.
 - Dagvaarding 16 mei 2019
 - Tussenvonnissen 6 juni 2019
 - Laatste besluiten eiseres 25 november 2019
 - Proces-verbaal plaatsopneming 25 juni 2019
 - Laatste besluiten verweerster 23 december 2019

Rechtsleer

- HABITAT advocatenkantoor, *Juridisch advies 'Wat te doen tegen overlast van houtstook door particulieren? Een overzicht van regelgeving en rechtspraak'*, 27 juli 2010.*
- P. Vandergraesen, "Private afvalverbranding: spelen de particuliere afvalverbranders met vuur?", *MER* 2010.

Regelgeving

- Huishoudelijke houtverwarming. Overzicht relevante regelgeving, voorschriften, richtsnoeren, codes van goede praktijk en educatief materiaal. Nota opgemaakt in uitvoering Green Deal HH, versie september 2019.

BIJLAGE 1: BEVRAGING VREDEGERECHTEN EN ADVOCATENKANTOREN

VREDEGERECHTEN

Vrederechten Limburg

Tongeren	TEL	Hoofdgriffier: geen bekende zaken
Beringen	TEL MAIL	Geen bekende zaken
Bilzen	TEL	Moeilijk op te zoeken
Bree	MAIL	Geen dossiers
Genk	TEL	Griffie geen kennis, rechter niet kunnen bereiken
Hasselt 1	TEL MAIL	Geen bekende zaken 1 zaak momenteel in behandeling – dossierstukken (geanonimiseerde dagvaarding, de besluiten van partijen, en de Processen-Verbaal van plaatsopneming) ontvangen – niet geanalyseerd omdat andere zaken mét uitspraak nuttiger waren voor dit onderzoek
Hasselt 2	MAIL	Vraag doorgestuurd naar vrederechters: hoofdgriffier zou mailen bij antwoord
Houthalen-Helchteren	TEL MAIL	Medewerker niet op de hoogte
Maasmechelen	MAIL	
Pelt	MAIL	Hoofdgriffier, geen uitspraken
Sint-Truiden	MAIL	Sinds eind 2016 vrederechter, één zaak in behandeling ivm klachten van burens door pelletkachel

Vrederechten Antwerpen

Antwerpen 1	TEL	Te vragen aan alle 7 vrederechten, maar opstarten procedure zou zelden gebeuren
Antwerpen 2	MAIL	
Antwerpen 3	MAIL	
Antwerpen 4	MAIL	Sinds 2014 vrederechter, geen zaken
Antwerpen 5	MAIL	Geen zaken gekend
Antwerpen 6	MAIL	
Antwerpen 7	MAIL	

Arendonk	TEL	Behulpzaam, gedigitaliseerd sinds 2014 maar wellicht moeilijk terug te vinden
Boom	MAIL	'Bij mijn weten geen zaken'
Brasschaat	TEL	2 mensen werken daar, herinnerden zich geen zaken
Deurne	TEL	Veel appartementen = weinig problemen + herinnert zich geen zaken
Eerste kanton Mol-Geel	MAIL	
Heist-op-den-Berg	MAIL	
Kapellen	MAIL	
Kontich	MAIL	
Lier	TEL MAIL	Maar 1/3 ^{de} griffie aanwezig, mogelijks zaken
Mechelen	MAIL	
Merksem	MAIL	
Turnhout	TEL MAIL	Over kwartier terugbellen (geen input)
Tweede kanton Mol-Geel	MAIL	
Westerlo	MAIL	Geen klachten ontvangen
Willebroek	MAIL	
Zandhoven	MAIL	

Vrederechten Leuven

Aarschot	TEL	Geen zaken bekend (grif & rechter)
Diest	MAIL	Sinds februari 2006 geen enkele procedure inzake burenhinder
Leuven 1	TEL	Gebeurt wel eens, maar RS opzoeken onbegonnen werk
Leuven 2	(zelfde mail & tel als 1)	"
Leuven 3	(zelfde mail & tel als 1)	"
Tienen	MAIL	
Zoutleeuw	MAIL	

Vrederechten Oost-Vlaanderen

Aalst	TEL	Geen ervaringen mee
Beveren	MAIL	
Deinze	MAIL	
Dendermonde	TEL	Hoofdgriffie: misschien zeer beperkt aantal zaken, moeilijk terug te vinden in systeem, niet steeds geklasseerd onder burenhinder

		Rechter zou terugbellen indien meer info
Eeklo	MAIL	
Gent 1	MAIL	Vrederechter: geen dergelijke dossiers
Gent 2	MAIL	
Gent 3	MAIL	
Gent 4	MAIL	Geen relevante rechtspraak
Gent 5	MAIL	
Geraardsbergen	MAIL	
Hamme	MAIL	
Herzele	MAIL	
Lokeren	MAIL	
Merelbeke	MAIL	Nooit zo'n klacht ontvangen
Ninove	MAIL	2 zaken: oproeping in verzoening, dus geen vonnis. Eigenlijk burenruzie, geen effectieve hinder door rook schouw
Oudenaarde	MAIL	
Sint-Niklaas	MAIL	Geen zaken tgv hinderklachten door houtverwarming
Wetteren	MAIL	Geen zaken tgv hinderklachten
Zelzate	MAIL	Geen vonnissen

Vrederechten West-Vlaanderen

Brugge	TEL	1 minnelijke schikking, verder nooit
Ieper	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Izegem	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Kortrijk	TEL	20j griffier, nooit voorgehad (gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Menen	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Oostende	TEL MAIL	VONNIS 5 maart 2020
Poperinge	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Roeselare	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Tielt	MAIL	Geen dergelijke klachten bekend (gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Torhout	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)
Veurne	TEL MAIL	VONNIS 12 juli 2016
Waregem	MAIL	(gezamenlijk antw W-Vlaanderen: geen zaken)

Vrederechten Brussel

Anderlecht 1	MAIL	Geen gekende zaken
Anderlecht 2	MAIL	Geen gekende zaken
Oudergem	MAIL	
Etterbeek	MAIL	Geen dergelijke zaken
Elsene	MAIL	
Ukkel	MAIL	
Brussel 1	MAIL	
Brussel 2	MAIL	
Brussel 3	MAIL	
Brussel 4	MAIL	
Vorst	MAIL	
Ganshoren	Probleem mailadres	
Jette	MAIL	Geen zaken
Meise	MAIL	
Sint-Jans-Molenbeek	MAIL	Geen enkele uitspraak
Sint-Genesius-Rode	MAIL	Geen zaken
Sint-Gillis	MAIL	
Sint-Joost-ten-Node	Probleem mailadres	
Schaarbeek 1	MAIL	Vrederechter: sinds aantreden zomer 2018 geen enkele zaak
Schaarbeek 2	MAIL	
Sint-Pieters-Woluwe	MAIL	
Asse	MAIL	
Halle	MAIL	
Lennik	MAIL	Geen dossiers
Vilvoorde	MAIL	Geen zaken behandeld
Zaventem	MAIL	

Vrederechten Waals-Brabant

Braine-l'Alleud	MAIL	
Jodoigne	MAIL	Geen zaken
Nivelles	MAIL	
Wavre	Probleem mailadres	

Vrederechten Henegouwen

Ath	MAIL	
Binche	MAIL	Geen zaken
Boussu-Colfontaine 1	MAIL	Geen zaken
Boussu-Colfontaine 2 (Dour)	MAIL	Één vonnis
Charleroi 1	MAIL	
Charleroi 2	MAIL	
Charleroi 3	MAIL	
Charleroi 4	MAIL	
Châtelet	MAIL	
Chimay	MAIL	
La Louvière	MAIL	
Leuze en Hainaut	MAIL	
Mons 1	MAIL	Vrederechter sinds januari 2019: geen zaken
Mons 2	MAIL	
Mouscron	MAIL	Vraag door griffier doorgestuurd naar vrederechter
Seneffe	MAIL	
Soignies	MAIL	
Thuin	MAIL	
Tournai 1	MAIL	
Tournai 2	MAIL	

Vrederechten Namen

Andenne	MAIL	
Ciney	MAIL	Hoofdgriffier: geen zaken
Dinant	MAIL	
Fosses-la-Ville	MAIL	
Gembloux	MAIL	
Namur 1	MAIL	Vrederechter: geen zaken
Namur 2	MAIL	
Philippeville - siège Couvin	MAIL	4 jaar vrederechter: geen zaken
Philippeville - siège Florennes	MAIL	Griffier: geen zaken

Vrederechten Luik

Fléron	MAIL	
Grâce-Hollogne	MAIL	
Herstal	MAIL	
Huy 1	MAIL	

Huy 2	MAIL	
Liège 1	MAIL	
Liège 2	MAIL	
Liège 3	MAIL	
Liège 4	MAIL	Geen zaken
Limbourg	MAIL	
Seraing	MAIL	
Spa	MAIL	
Sprimont	MAIL	
Verviers 1	MAIL	Geen zaken
Verviers 2	MAIL	
Visé	MAIL	
Waremme	MAIL	

Vrederechten Eupen

Eupen-Saint Vith 1 ^e kanton	MAIL	
Eupen-Saint Vith 2 ^e kanton	(zelfde mail & tel als 1)	

Vrederechten Luxemburg

Arlon	MAIL	Geen zaken (antwoord Présidente des Juges de Paix et de Police du Luxembourg)
Bastogne	MAIL	“
Marche-en-Famenne	MAIL	25 jaar vrederechter, geen zaken
Neufchâteau	MAIL	Geen zaken
Virton	MAIL	“

ADVOCATEN

Advocatenkantoor	Contactpersoon/personen	
Kantoor 33 Advocaten	Vincke Filip (info@kantoor33.be)	
Adhemar	janroggen@adhemar.law; jorisdepauw@adhemar.law	

ADLEX Advocaten	Menten Steven (steven.menten@adlex.be) en Schijns Chris (chris.schijns@adlex.be)	Chris: geen dossiers
Allen & Overy	Gauthier.vanthuyne@allenoverly.com ; fee.goossens@allenoverly.com	Geen zaken
Altius	William.timmermans@altius.com ; lieven.peeters@altius.com	William: geen zaken Lieven: geen zaken
Astrea	cs@astrealaw.be	
Baker & McKenzie	Pascal.Mallien@bakermckenzie.com	Geen zaken. Niet conform Vlaamse Wooncode?
Bronders Advocaten	Bronders Bart (bronders@bronders.be)	Geen zaken
Caluwaerts & Uytterhoeven	k.uytterhoeven@legaloffice.be ; y.grauwels@legaloffice.be	Kristof: geen zaken Yannick: geen info in mail, op te bellen
CMS	Virginie.dor@cms-db.com	
Curia	evelyne.maes@curia.be	Geen rechtspraak
De Bock Advocaten	De Bock Jean-François (jfdebock@debock.law) en Valérie De Schepper	
Declercq & Partners	Declercq Philippe (secr@dcl-adv.be)	
De Coninck	jeroen@dc-advocaten.be	Geen zaken
Dehaese & Dehaese	Dehaese Lieve (lievedehaese@dehaese.be) en Deckmyn Jessie (jessiedeckmyn@dehaese.be)	Geen dossiers
Deloitte Legal	kdehornois@deloitte.com	
Dewallens & Partners	filip.dewallens@dewallens-partners.be	
DIKAIOS	Bergé Jan (jb@dikaio.be) en Vanderheiden Kristien (kv@dikaio.be)	
DLA Piper	Bob.martens@dlapiper.com ; lieven.annaert@dlapiper.com	Bob: geen ervaring
ELEGIS	Slosse Willem (w.slosse@elegis.com)	
Eubelius	bart.martel@eubelius.com ; barteld.schutyser@eubelius.com	Bart: geen zaken Barteld: geen ervaring
Flamey	Peter Flamey (inf@flamey-advocaten.be)	

François Yves	François Yves (info@advocaatfrancois.be)	Geen zaken
Frans Baert & Vennoten	Tollenaere Veerle (vtollenaere@fransbaert-law.be)	Geen zaken
GD&A	tom.swerts@gdena-advocaten.be; lara.hendrix@gdena-advocaten.be	Één zaak, eerste aanleg & beroep
Gevaco	wim.mertens@gevaco.be	Geen zaken
GSJ	yves.loix@gsj.be; floris.sebreghts@gsj.be	Floris: geen zaken - contacteer specialisten burgerlijk recht?
Janson	m.vandersmissen@janson.be; K.Wauters@janson.be; j.ghysels@janson.be	
K law	wlauwers@klaw.be; gvanwalle@klaw.be	
LDR	isabelle.larmuseau@ldr.be	Één uitspraak
Lemache & Grouwels	Lemache Christian (christian@lemache.be)	
Liedekerke	d.devos@liedekerke.com; f.tulkens@liedekerke.com	
Linklaters	lieve.swartenbroux@linklaters.com	Geen dossiers
Loyens & Loeff	thomas.chellingsworth@loyensloeff.com	
Lydian	Wouter.Neven@lydian.be	
Maxius	jan.goedhuys@maxius.be	
Monard Law	Koen.geelen@monardlaw.be	
NautaDutilh	Jens.Mosselmans@nautadutilh.com; Patrick.Peeters@nautadutilh.com	Geen dossiers
Odigo	Inke.Dedecker@odigo.eu; Xavier.Dhulst@odigo.eu; Michiel.Deweirdt@odigo.eu	Deweirdt: geen zaken
PHIBALEX	Staelens Bart (bart.staelens@phibalex.be)	Geen ervaring
PRATOR	Vanpraet Jürgen (info@prator.be)	Geen ervaring, verwijst naar 2 arresten RvS
Publius	glheureux@publius.be; dvanheuveu@publius.be; Ronse Steve (sronse@publius.be)	Van Heuven: niets – L'heureux: geen zaken & weinig bronnen te vinden
RACINE	Cooreman Isabelle (icooreman@racine.eu)	

Schoups	kristof.hectors@schoups.be; marco.schoups@schoups.be	
Sphere	Ivanserge.brouhns@sphere.be	Nooit behandeld
Stibbe	Jan.bouckaert@stibbe.com; guan.schaiko@stibbe.com	
Storme, Leroy, Van Parys	Paul Aerts (p.aerts@storme-law.be)	
Thibaut & Claes Advocaten	Claes Johan (johan@thiebautclaesadvocaten.be)	
Van Bever Marc	Van Bever Marc (marc.vanbever@telenet.be)	
Van Dievoet Michel	Van Dievoet Michel (michel.vandievoet@skynet.be)	Geen dossiers
Verbist	stijn.verbist@verbistadvocatuur.be	Één zaak bureu, beschikt niet over uitspraak
Verhelst	Gregory Verhelst (office@verhelst-law.be)	

BIJLAGE 2: OVERZICHT GEMEENTELIJKE REGLEMENTEN

Gemeente	Wetgeving	Relevante artikel(s)
Aartselaar	Gemeentelijk politiereglement – politiezone HEKLA, gecoördineerde versie mei 2018	<p>Artikel B.5.1.1 Onverminderd de bepalingen van de vigerende wetgeving is het verboden om materialen te verbranden die hinderlijke rookgassen verspreiden met uitzondering van de verbranding van plantaardige afvalstoffen en onbehandeld, droog stukhout. Deze bepaling geldt zowel voor verbranding van materialen in open lucht als via (hout)kachels, open haarden of zogenaamde allesbranders met een nominale verbrandingscapaciteit van maximum 50 kg/u voor de verwarming van een woonverblijf of een werkplaats.</p> <p>Artikel H.1.1.1 Schoorstenen, haarden en ovens moeten zo gemaakt zijn dat er geen gevaar voor brand bestaat en dat ze ook gemakkelijk kunnen gekuist worden. De schoorstenen moeten steeds zo gebouwd worden dat ze minstens 1 m hoger zijn dan de bovenste dakgoot van de aanpalende woning. Zij dienen steeds in goede staat onderhouden te worden. In elk geval is eenieder ertoe gehouden ovens, schoorstenen of fabrieken waar gebruik wordt gemaakt van vuur steeds in goede staat te onderhouden en indien nodig te herstellen of reinigen.</p>
Anderlecht	Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening, versie november 2016	<p>Artikel 27 Rookkanalen Rookkanalen voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° Ze zijn niet vervat in de scheidingsmuren. 2° Zij zijn gemaakt van materialen die onbrandbaar, waterafstotend en condensbestendig zijn. 3° Zij zijn geïsoleerd, zodat ze geen oververhitting veroorzaken. 4° Ze zijn zodanig geconstrueerd dat ze gemakkelijk te reinigen zijn. De eigenaars houden ze constant in perfecte staat van werking en netheid. 5° Ze zijn gegroepeerd zodat het aantal schoorstenen beperkt is, met uitzondering van de afvoerkanalen van gesloten ketels. 6° Ze komen niet uit in of voor een venster. 7° Ze zijn zodanig geplaatst dat ze geen afbreuk doen aan de residentiële eigenschappen van de buurt en de esthetische eigenschappen van het dak, met inachtneming van de geldende normen.</p> <p>Artikel 28 Rookkanalen van de bijgebouwen §1. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, komen uit op de gevel van het hoofdgebouw en zijn in overeenstemming met artikel 27 van deze titel met betrekking tot de rookkanalen. §2. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, zijn hoog genoeg om niet te leiden tot wervelwind en de verspreiding van roet en/of geur op het binnenterrein van het huizenblok en om de burens niet te hinderen en ze zijn in overeenstemming met artikel 27 van deze titel met betrekking tot de rookkanalen.</p>
Antwerpen	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening – bouwcode, gecoördineerde versie, laatste wijziging 25/09/2017	<p>Artikel 35 Afvoerkanalen en uitlaten van alle gassen</p> <p>1. Alle gassen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in de open lucht. 2. De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal beperkt wordt. De uitlaat moet zich daarom bevinden op minstens 0,60 meter van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. verluchttingsroosters 2. aangrenzende opgaande gevels

		<p>3. Het aanbrengen van afvoerkanalen in de gevels is verboden, uitgezonderd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. verluchttingsroosters in de achtergevel voor zover ze gebruikt worden voor het afvoeren van waterdampen en zij geen hinder vormen voor de omgeving. 2. uitmondngen van rookgassen van type C-toestellen in de achtergevel voor zover ze geen hinder vormen voor de omgeving. <p><i>Dampen en gassen kunnen hinder veroorzaken en soms zelfs de gezondheid van bewoners, gebruikers en omwonenden schaden. Daarom dient de afvoer van gassen, die niet reeds onder de milieuwetgeving vallen, ook geregeld te worden</i></p> <p>4. De uitlaat van kanalen voor de afvoer van schadelijke gassen moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen gebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4 meter bevinden, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal</p>
Antwerpen	Code van politiereglementen, gecoördineerde versie, laatste wijziging 29/06/2020	<p>Artikel 72 §1. De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning moeten alle voorzorgen nemen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen. Voorbeelden zijn gebruikers van type allesbrander, kachel, bakoven en open haarden en verbrandingsinstallatie met of zonder energiewinning die niet zijn onderworpen aan de Vlarem-wetgeving.</p> <p>§2. Afvalstoffen verbranden zoals tuinafval, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten, is verboden. Enkel onbehandeld hout en steenkool mogen gebruikt worden.</p>
Beveren	Algemeen politiereglement, laatste wijziging 26/11/2019	<p>Artikel 40 Onder verwarmingsinstallaties met vaste brandstof worden verstaan: verwarmingsinstallaties van het type allesbrander, open haard, houtkachel, kolenkachel,...</p> <p>Artikel 41 De gebruikers van verwarmingsinstallaties met vaste brandstof moeten ervoor zorgen dat de installatie, die ze gebruiken: - geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden - geen hinder kan veroorzaken als gevolg van rook, roet, stof,...</p> <p>Artikel 42 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden.</p> <p>Artikel 43 Het gebruik van de voornoemde verwarmingsinstallaties is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuursinversie en windstilte.</p> <p>Artikel 44 - Het stoken met voornoemde verwarmingsinstallaties is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool.</p> <p>Artikel 45 De verwarmingsinstallaties die met vaste brandstof worden gestookt moeten éénmaal per jaar een onderhoudsbeurt krijgen door een technicus, wiens kwalificatie erkend is door de minister van Volksgezondheid.</p>
Blankenberge	Algemene politieverordening, geconsolideerde versie 25/6/2020	<p>Titel II Openbare veiligheid - Hoofdstuk 6 Brandveiligheid van verhuurde woningen</p> <p>Artikel II.6.2.5. §1 De verwarming van de woongegelegenheid mag enkel gebeuren door één van volgende systemen: centrale verwarmingsinstallatie, gasconvectoren of elektrische verwarmingstoestellen.</p> <p>§4. De rookkanalen en schoorstenen dienen zich permanent in goede staat te bevinden en worden jaarlijks gereinigd. Elk gebroken of gebarsten kanaal moet hersteld of vervangen worden, vooraleer het opnieuw in gebruik mag worden genomen.</p> <p>Titel IV Openbare gezondheid</p> <p>Artikel IV.1.3.1. Onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen is het verboden om het even welke afvalstoffen te verbranden, zowel in open</p>

		<p>lucht als in gebouwen behoudens een voorafgaande en schriftelijke toelating van het college van burgemeester en schepenen.</p> <p>Artikel IV.1.8.1. §1 Tenzij anders vermeld in de vergunning dienen alle dampen, geuren, afvalgassen, ... in de atmosfeer geloosd te worden via een schoorsteen met een zodanige hoogte dat de omgeving niet gehinderd wordt. De schoorsteen moet ten minste 1 meter hoger zijn dan de nok van het dak van de woningen, bedrijfs- en andere gebouwen die gewoonlijk door mensen bezet zijn.</p>
Boechout	Uniform gemeentelijk politiereglement Politiezone MINOS, versie 29/06/2015	<p>Artikel 42 §2. Het is verboden de buurt te storen met rook, geuren of uitwasemingen van welke bron dan ook, alsook met stof of projectielen van allerlei aard.</p> <p>Artikel 44 §2. Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Artikel 45 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen mogen geen hinder opleveren.</p>
Boechout	Gemeentelijke bouwcode, versie 30/6/2014	<p>Afdeling 2 Afvoer van gassen</p> <p>Artikel 62 Schadelijke of hinderlijke gassen</p> <p>§1 Onderstaand artikel is enkel van toepassing voor de afvoer van schadelijke of hinderlijke gassen, die niet gevat zijn onder de VLAREM-wetgeving.</p> <p>§2 Dampen en gassen die (geur)hinder veroorzaken en/ of de gezondheid kunnen schaden, moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. Deze laatste moeten uitmonden in de open lucht. De uitmondingen van de kanalen dienen aan de volgende eisen te voldoen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de uitmonding bevindt zich boven het hoogst gelegen dak van het gebouw; - de uitmonding bevindt zich op minstens 0,75m boven het dakvlak; - de uitmonding bevindt zich op minstens 1,00m afstand van opgaande scheidingsmuren. Het kanaal mag zich op minder dan 1,00m afstand van opgaande scheimuren bevinden, op voorwaarde dat de uitmonding minstens 0,75m uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidingsmuur; - de uitmonding van het afvoerkanaal bevindt zich op minstens 2,60m boven alle ventilatieopeningen in het dakvlak en op minstens 2,60m zijdelingse afstand van elk van de ventilatieopeningen (roosters, opengaande ramen, ...).
Bree	Politieverordening ter beteugeling van overlast, versie 16/12/2019	<p>Artikel 60 §1. Onverminderd de bepalingen van het Materialendecreet, VLAREM II, het Veldwetboek, het bosdecreet en andere toepasselijke regelgeving, is het verboden materialen te verbranden, dit met uitzondering van de verbranding van onbehandeld, droog stookhout, houtskool of steenkool. Deze bepaling geldt zowel voor verbranding van materialen in open lucht als via (hout)kachels, open haarden en zogenaamde allesbranders.</p> <p>Artikel 61 §1 De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande vergunning zoals voorzien in de indelingslijst van Vlarem II bijlage 1, moeten ervoor zorg dragen dat daarmee geen luchtverontreiniging wordt veroorzaakt die de gezondheid kan schaden.</p> <p>§2. Zij dienen tevens alle voorzorgen te treffen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen.</p>
Destelbergen	Algemene politieverordening regio Rhode & Schelde, versie 15/09/2015	<p>Artikel 1.2.2. Het verbranden, tenzij voor verwarming van woningen, in (hout)kachels en open haarden is verboden in omstandigheden waarbij windstilstand en mist tegelijk voorkomen.</p>

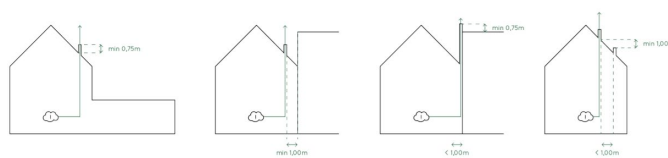
		Artikel 1.2.3. §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij ofwel rook, stof, geuren, dampen enerzijds vrijkomen of anderzijds giftige of bijtende gassen vrijkomen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen, moet men alle mogelijke maatregelen treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel als mogelijk te beperken.
Dilsen-Stokkem	Politiereglement ter beteugeling van overlast, versie 11/06/2018	Artikel 3.5.1 Geurhinder, die overlast bezorgt aan de omwonenden en die zonder noodzaak wordt veroorzaakt, is verboden. Het bewijs van overlast van geurhinder kan met alle mogelijke middelen geleverd worden. Artikel 3.5.3.2 Als men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen vrijkomen die de omwonenden kunnen hinderen of de lucht verontreinigen, is men verplicht alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.
Eeklo	Algemeen politiereglement voor de stad Eeklo, gecoördineerde versie, laatste wijziging 17/02/2020	Artikel 153 De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden. Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten in allesbranders voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden. Het stoken met allesbranders is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuurinversie en windstille. Het stoken met allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool. De politie en de technische ambtenaren van de gemeenten, zoals bedoeld in artikel 58,1° van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 6 februari 1991, houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, zijn gelast met het toezicht op de naleving van dit artikel en de vaststelling van overtredingen.
Gent	Algemeen Bouwreglement – Stedenbouwkundige verordening van de Stad Gent, gecoördineerde versie, laatste wijziging 1/06/2018	Artikel 8bis Verbrandingsgassen van een open haard of verwarmingstoestellen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in de openlucht. De uitlaat van de kanalen moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal wordt beperkt. Minstens moet de uitlaat zich 1 meter boven de nok van het hellend dak of de dakrand van het plat dak waarop de uitlaat geplaatst wordt, situeren, en in ieder geval 2 meter boven elk terras en de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 4 meter, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal. Indien de uitlaat niet aan bovenstaande reglementering kan voldoen, omwille van technische of (steden)bouwkundige redenen, kan de vergunningverlenende overheid op gemotiveerd verzoek een afwijking toestaan. Deze bepalingen gelden niet voor gasgestookte verwarmingstoestellen van het type C.
Gingelom	Politiereglement betreffende de openbare rust, de openbare overlast, de openbare orde, de openbare veiligheid en de openbare gezondheid en netheid, versie 28/01/2014	Artikel 17 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis in stookinstallaties of kachels en hierbij geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- en/of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.
Hasselt	Codex Politieverordeningen, gecoördineerde versie, laatste wijziging 29/01/2019	Artikel 85. §1. Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. Onder afvalstoffen wordt verstaan papier, plastic, piepschuim, autobanden, textiel enzovoort. Ook biomassa-afval zoals gft, houtafval (sloophout, geveerd hout, geïmpregneerd of verduurzaamd hout, gebeitst

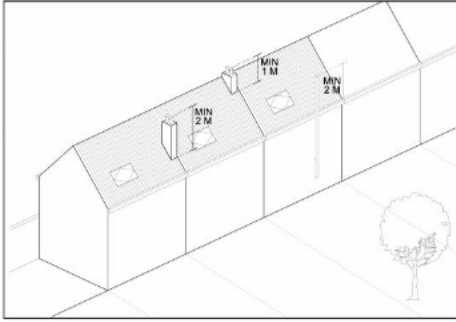
	look van toepassing in Diepenbeek, Halen, Herk-de-Stad, Lummen, Zonhoven]	<p>hout, nat hout, multiplex, spaanplaat) en groenresten, mag onder geen enkele omstandigheid verbrand worden.</p> <p>§2. Het in §1 vermelde verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld droog hout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers, gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van 300 kW en voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementering een milieuvergunning is verleend.</p> <p>Artikel 86. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om ervoor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p> <p>Artikel 87. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie/gas gestookte decentrale verwarming beschikken.</p> <p>Artikel 88. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om het vuur, de geur- en/of rookhinder (zowel binnenshuis als buitenshuis) te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.</p>
Hoeilaart	Algemeen politiereglement Hoeilaart, gecoördineerde versie 21/12/2016	Artikel 22. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.
Kapellen	Gemeentelijke administratieve sancties, versie 16/12/2019	<p>Artikel 45 De rookgassen van allesbranders, houtkachels en open haard dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen.</p> <p>Artikel 46 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden, ook in allesbranders.</p> <p>Artikel 47 Bij het stoken in allesbranders, kachels en open haarden is enkel het gebruik van onbehandeld hout en steenkool toegelaten. Behandeld hout (geverfd, geïmpregneerd) moet steeds worden afgevoerd naar vb. het containerpark.</p>
Kinrooi	Politieverordening ter beteugeling van overlast, versie 2/12/2019	<p>Artikel 61 §1. De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande vergunning zoals voorzien in de indelingslijst van Vlarement II bijlage 1, moeten ervoor zorg dragen dat daarmee geen luchtverontreiniging wordt veroorzaakt die de gezondheid kan schaden.</p> <p>§2. Zij dienen tevens alle voorzorgen te treffen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen.</p>
Knokke-Heist	Algemene politieverordening gemeente Knokke-Heist, geconsolideerde versie, laatste wijziging 26/4/2020	<p>Artikel 72 Het is verboden rook, roet, stof of geuren voort te brengen die de burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen. Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Onverminderd het voorgaande zijn barbecues toegelaten in private tuinen.</p> <p>Artikel 73 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burens tot een minimum wordt beperkt.</p>

Koksijde	Algemeen politiereglement van de gemeente Koksijde, versie 29/6/2020	<p>Titel 2 Milieu Hoofdstuk 2</p> <p>Artikel 2. §1. Het is verboden om afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels, allesbranders en open haarden.</p> <p>§2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout, steenkool of afgeleide producten in kachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW.</p> <p>Artikel 3 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p> <p>Artikel 4. Het verbranden in (hout)kachels, allesbranders en open haarden is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuurinversie, mist en windstilte. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in (hout)kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.</p>
Kontich	Gemeentelijk politiereglement – politiezone HEKLA, gecoördineerde versie mei 2018	Zie Aartselaar
Kortrijk	Algemene stedenbouwkundige verordening, versie 24/4/2013	<p>Artikel 64 Afvoerkanalen en uitlaten</p> <p>§1 Lucht of dampen, afkomstig uit bedrijfs- en horecaruimten waarin eetwaren bereid worden, en verbrandingsgassen van verwarmingstoestellen (met uitzondering van de toestellen, die werken op aardgas) moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in de open lucht.</p> <p>§2 De uitlaat van kanalen zoals bedoeld in §1 van dit artikel moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal beperkt wordt. Het aanbrengen van afvoerkanalen in de gevels is verboden, met uitzondering van verluchttingsroosters. Indien deze laatste worden gebruikt voor het afvoeren van waterdampen kunnen ze enkel worden toegelaten in de achtergevel en dit voor zover zij geen hinder vormen voor de omgeving.</p> <p>§3 De uitlaat van kanalen zoals bedoeld in §1 van dit artikel moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen gebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4m bevinden, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.</p> <p>[Zelfde bepalingen in Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening ter vrijwaring van het woonklimaat en het waardevol bouwkundig erfgoed van de stad Ieper (B.S. 6/12/2006)]</p>
Lanaken	Politieverordening Overlastfenomenen sanctioneerbaar met gemeentelijke administratieve sancties, versie 23/12/2019	Artikel 29 Onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen (o.a. het veldwetboek, het decreet op de milieuvergunningen en zijn uitvoeringsbesluiten, VLAREM, VLAREMA) is het verboden de buurt te hinderen door geur, rook, roet en/of stof afkomstig van verbrandingsactiviteiten zowel in de woning, in een bijgebouw als in open lucht.
Leopoldsburg	GAS-codex politieverordeningen Leopoldsburg, gecoördineerde tekst 5/7/2017	Artikel 24 Het is verboden organisch of anorganisch materiaal of substanties te verbranden en hierbij geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken bij de omliggende bewoners.
Leuven	Gecoördineerd politiereglement, versie 3/7/2020	Artikel 434 Het is verboden om het even welke afvalstof (o.a. plastic, rubber, afvalolie, verdunner en verfresten) te verbranden in een verbrandingsinstallatie (kachel, open haard of allesbrander). Het stoken van

		<p>installaties van het type allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbehandeld hout, steenkool of afgeleide producten hiervan.</p> <p>Artikel 439 Schouwen en andere damp- of ventilatiekanalen moeten voldoende hoog zijn zodat er geen hinder is voor de omwonenden of de gebruikers van het openbaar domein.</p> <p>Horeca:</p> <p>Artikel 548 §1. De schoorsteen, rookkanalen en branders van installaties die gevoed worden met vaste of vloeibare brandstoffen, moeten minstens éénmaal per jaar gecontroleerd worden door bevoegden (erkende kwalificatie overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater). Een dubbel van het keuringsattest moet aan de brandweer bezorgd worden.</p> <p>§2. Andere schoorstenen en rookkanalen moeten:</p> <ol style="list-style-type: none"> Voortdurend in goede staat onderhouden worden; En minstens éénmaal per jaar geveegd worden
Londerzeel	Algemeen Leefmilieu-, Brandpreventie- en Politierglement van Londerzeel, versie 18/2/2020	<p>Artikel 5.1.1. Het is verboden, rook, roet, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen, die burens kunnen hinderen of de lucht verontreinigen en in het algemeen alle vermijdbare neerslag of uitwasemingen te veroorzaken, die schadelijk zijn voor de openbare gezondheid, veiligheid, landbouw, gedenktekens, bouwwerken, natuurschoon, enz... Abnormale geurhinder ten gevolge van het bemesten van de velden of het verwerken van mest conform het mestdecreet, moet maximaal worden beperkt. De inbreuk op dit artikel kan worden bestraft met een administratieve boete van maximum 350 EUR indien de Vlarew-wetgeving hiervoor geen straffen voorziet.</p> <p>Artikel 5.2.1. De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden o.a. door de schoorstenen en andere afvoerkanalen recht omhoog te bouwen, voldoende hoog op te trekken en regelmatig te laten reinigen.</p> <p>Artikel 5.2.2. Het stoken met allesbrander is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool of afgeleide producten.</p> <p>Artikel 5.3 Schouwen. De gebruikers van een gebouw of van een gedeelte van een gebouw, zijn verplicht ervoor te zorgen dat de schoorstenen en de verwarmingsinstallaties die zij gebruiken:</p> <ol style="list-style-type: none"> Voortdurend in goede staat onderhouden worden; Minstens eenmaal per jaar gereinigd worden overeenkomstig de geldende wetten op dit stuk. <p>Als verwarmingsinstallatie wordt bedoeld, de bepalingen gegeven in het Koninklijk Besluit van 6 januari 1978 (B.S. 9 maart 1978) of in latere wijzigingen, te weten, een installatie voor verwarming die minstens uit een ketel of een blaasluchtgenerator bestaat en die gevoed wordt met vaste of met vloeibare brandstof, daarin begrepen vloeibaar petroleumgas dat in vloeibare staat ingespoten wordt.</p>
Maaseik	Politieverordening openbare rust openbare veiligheid openbare reinheid gezond leefmilieu stilstaan en parkeren, versie februari 2019	<p>Artikel 4.6.1. Geurhinder, zonder toegelaten afwijking door de burgemeester, die overlast bezorgt aan de omwonenden en die zonder noodzaak wordt veroorzaakt, is verboden. Het bewijs van overlast door geurhinder kan met alle mogelijke middelen geleverd worden.</p> <p>Artikel 4.6.3 §2 Als men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen vrijkomen die de omwonenden kunnen hinderen of de lucht verontreinigen, is men verplicht alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Artikel 4.6.5. Stoken binnenshuis</p> <p>§1. Het is verboden om afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten te verbranden in (hout)kachels en open haarden.</p>

		<p>§2. Gebruikers van verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning, van het type allesbrander, houtkachel en open haard, die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande toelating zoals voorzien in Vlarem I, moeten er zorg voor dragen dat deze installaties geen luchtverontreiniging veroorzaken die de gezondheid schaadt. De rookgassen van dergelijke installaties moeten afgevoerd worden via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte om een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen.</p> <p>§3. Het stoken met allesbranders is verboden bij ongunstige meteorologische condities zoals langdurige temperatuurinversie en windstilte.</p> <p>§4. Bij het stoken met allesbranders mogen alleen onbewerkt hout, steenkool of hiervan afgeleide producten gebruikt worden. Gebruikers moeten ook alle voorzorgen nemen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof of andere uitwasemingen.</p>
Mechelen	Algemene Bestuurlijke Politieverordening, gecoördineerde versie, laatst gewijzigd maart 2020	<p>Artikel 55 De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander, houtkachel en open haarden moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden.</p> <p>Artikel 56 De rookgassen van dergelijke installaties dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen.</p> <p>Artikel 57 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten in allesbranders voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden.</p> <p>Artikel 59 Het stoken met allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool.</p>
Mechelen	Stedenbouwkundige verordening Mechelen, geraadpleegd via www.mechelen.be op 2/9/2020	<p>Artikel 69 Schadelijke gassen</p> <p>§1 Dampen en gassen die (geur)hinder veroorzaken en/of de gezondheid kunnen schaden, moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in de open lucht.</p> <p>§2 De uitmondingen van de kanalen dienen aan de volgende eisen te voldoen:</p> <p>1° de uitmonding bevindt zich op het hoogstgelegen dak van het gebouw;</p> <p>2° minstens moet de uitlaat zich 1 meter boven de nok van het hellend dak of de dakrand van het plat dak waarop de uitlaat geplaatst wordt, situeren;</p> <p>3° de uitmonding bevindt zich op minstens 1 meter afstand van alle aan dat dak grenzende gevelvlakken;</p> <p>4° de uitmonding bevindt zich op minstens 1 meter afstand van opgaande scheidsmuren. Het kanaal mag zich ook op minder dan 1 meter afstand van opgaande scheidsmuren bevinden of ertegen, op voorwaarde dat de uitmonding minstens 0,75 meter uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidsmuur;</p> <p>5° de uitmonding bevindt zich minstens 1 meter boven alle ventilatieopeningen in het dakvlak of op minstens 1 meter zijdelingse afstand van elk van deze ventilatieopeningen en in ieder geval 2 meter boven elk terras en de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 10 meter, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.</p> <p>§3 Indien het plaatsen van de uitlaat, volgens bovenstaande regelgeving, omwille van technische of (steden)bouwkundige redenen niet mogelijk is, kan de vergunningverlenende overheid gemotiveerd een afwijking toestaan.</p>
Mortsel	Bouwcode stad Mortsel, gecoördineerde versie 9/4/2018	<p>Artikel 66 Afvoer van schadelijke en/of hinderlijke gassen en dampen</p> <p>§1 Gassen en dampen die (geur)hinder veroorzaken en/of de gezondheid kunnen schaden, moeten worden afgevoerd via aparte daartoe bestemde kanalen, die uitmonden in de open lucht.</p>

		<p>§2 De uitmondingen van de kanalen moeten aan de volgende eisen voldoen: - de uitmondung bevindt zich op het hoogstgelegen dak van het gebouw; - de uitmondung bevindt zich op minimum 0,75m boven het dakvlak; - de uitmondung bevindt zich op minimum 1m afstand van alle aan dat dak grenzende gevelvlakken; - de uitmondung bevindt zich op minimum 1m afstand van opgaande scheidingsmuren. Het kanaal mag zich ook op minder dan 1m afstand van opgaande scheidingsmuren bevinden of ertegen, op voorwaarde dat de uitmondung minimum 0,75m uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidingsmuur; - de uitmondung bevindt zich minimum 1m boven alle ventilatieopeningen in het dakvlak of op minimum 1m zijdelingse afstand van elk van deze ventilatieopeningen.</p> <p>Dampen en gassen kunnen hinder veroorzaken en soms zelfs de gezondheid van bewoners, gebruikers en omwonenden schaden. Daarom moet de afvoer van gassen en dampen en de uitmondung van de afvoerkanalen worden geregeld. Een voorbeeld van schadelijke gassen zijn verbrandingsgassen van een open haard of verwarmingstoestel, dampen afkomstig uit horeca-keukens, dampen afkomstig uit industriële wasdrogers, dampen afkomstig uit mechanische ventilatiesystemen en dampen afkomstig uit de verluchting van afvalbergingen. Ook kunnen hier dampen afkomstig uit verluchtingspijpen van riolerings onder vallen, voor zover de verluchtingspijpen niet afgesloten zijn door een beluchter.</p>
Oostende	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, versie 10/8/2017	<p>Artikel 20 §1. Alle gassen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in open lucht.</p> <p>§2. De uitlaat van kanalen voor de afvoer van gassen moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen hoofdgebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval 2 m boven de rand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4 m bevinden, horizontaal gemeten, vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.</p> <p>§3. Het aanbrengen van afvoerkanalen, voor alle gassen, in de gevels is verboden, uitgezonderd voor verluchtingsroosters in de achtergevel voor zover ze gebruikt worden voor het afvoeren van waterdampen en rookgassen, van een type C-verwarmingstoestel, en er zich binnen een radius van 2 m geen gevelopeningen bevinden.</p>
Roeselare	Gecoördineerd politiereglement stad Roeselare, laatst gewijzigd 29/6/2020	<p>Artikel 2.12.2 Het is verboden voor uitbaters van een horecazaak of traiteurszaak om door de afgassen van dampkappen en schouwen geurhinder en/of rookhinder te veroorzaken.</p> <p>Artikel 9.13 Schoorstenen en rookgangen. De verwarmingstoestellen, die niet op elektriciteit werken, worden op een schoorsteen aangesloten of op een speciale inrichting voor de afvoer van de verbrandingsgassen. De schoorstenen en rookgangen van de verwarmingstoestellen zijn gebouwd uit onontvlambare materialen en worden jaarlijks onderhouden.</p>
Rumst	Codex van gemeentelijke politieverordeningen, geraadpleegd via www.rumst.be op 2/9/2020	<p>Artikel 2.6.4 §1 Het is verboden afvalstoffen, of andere materialen die hinderlijke rookgassen verspreiden, te verbranden in (hout)kachels en open haarden.</p> <p>§2 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld droog stukhout, steenkool of afgeleide producten in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW.</p>

		<p>§3 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlaremgereguletering een milieuvergunning is verleend.</p> <p>Artikel 2.6.5 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten er voor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p>
Schaarbeek	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, versie 8/11/2010	<p>Artikel 33 Afvoer van rookgassen</p> <p>§ 1. De rookgasafvoerkanalen doen geen afbreuk aan de residentiële eigenschappen van het gebouw en van de buurt en voldoen aan de volgende voorwaarden: 1° ze komen niet uit in of voor een venster; 2° ze komen niet uit op minder dan 0,60 m van een venster en van een mandelige grens; 3° ze komen niet uit op de voorgevel; 4° ze zijn gegroepeerd teneinde hun visueel effect te beperken, met uitzondering van de afvoerkanalen van gesloten ketels.</p> <p>§ 2. De hoogte van het afvoerkanaal boven het dak bedraagt minstens 2 meter. Deze hoogte kan verminderd zijn als het afvoerkanaal vlakbij de noklijn van het dak uitsteekt, zonder echter minder hoog te zijn dan 1 meter. De afvoerkanalen aan de achtergevel hebben een voldoende hoogte om de residentiële eigenschappen van het gebouw en van de buurt niet aan te tasten, met een minimumhoogte van 2 meter boven het niveau van de daklijst.</p> <p>Deze paragraaf is niet van toepassing voor de afvoerkanalen van gesloten ketels.</p> <p>§ 3. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, komen uit op de gevel van het hoofdgebouw en voldoen aan §1 en 2.</p> <p>§ 4. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op meer dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, zijn voldoende hoog om de burenen niet te hinderen en voldoen aan §1 en 2.</p>
Scherpenheuvel-Zichem	Algemene politieverordening van de Stad Scherpenheuvel-Zichem, versie 1/1/2016	<p>Artikel 24 Het verbranden van ander materiaal dan onbehandeld droog hout, fossiele brandstoffen en pellets die aan de wettelijk opgelegde normen voldoen in kachels en open haarden is verboden.</p> <p>Artikel 26 §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burenen kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p>
Schildre	GAS-reglement, versie 25/4/2016	<p>Artikel 5.1 Iedereen is ertoe gehouden als normaal zorgvuldig persoon de nodige maatregelen te nemen om de buurt niet te hinderen door geur-, rook- en stofhinder.</p> <p>Artikel 5.3 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. Dit verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout.</p>
Schoten	Algemeen Politiereglement Schoten 2020, versie 17/12/2019	<p>Artikel 41 De gebruikers van verwarmingsinstallaties met verbranding moeten ervoor zorgen dat de werking van hun installatie geen hinder oplevert voor de openbare gezondheid.</p> <p>Artikel 42 Het verbranden van afval in allesbranders en afvalverbrandingspotten is verboden.</p>

		<p>Artikel 43 In Schoten is het verboden om afval te verbranden, ongeacht of dit in een kachel, allesbrander, haard, een open ton of op of in de bodem wordt gedaan. Afval wordt hier in de meest algemene betekenis beschouwd, inclusief tuin- en houtafval.</p>
Sint-Niklaas	<p>Algemeen politiereglement stad Sint-Niklaas, gecoördineerde versie 24/4/2020</p>	<p>Hoofdstuk V – Reinheid, gezondheid en milieu Afdeling 6 Geurhinder</p> <p>Artikel 1 Het is verboden rook, damp, roet, stof of geuren voort te brengen die de burens kunnen hinderen.</p> <p>Artikel 4 Luchtafvoer door schoorstenen en dampkappen Schoorstenen en luchtafvoeropeningen van dampkappen moeten zodanig geplaatst en ingericht worden dat de geurhinder voor de burens tot een minimum wordt beperkt. Lucht of dampen afkomstig uit bedrijfs- en horecaruimtes waarin eetwaren bereid worden moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in open lucht. De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal wordt beperkt. Minstens moet de uitlaat van die kanalen zich situeren boven de kroonlijst van het dak van het eigen gebouw, en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 4 m, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.</p>
Sint-Pieters-Leeuw	<p>Algemene politieverordening met gemeentelijke administratieve sancties, versie 1/1/2020</p>	<p>Artikel 2.6.3. §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Artikel 2.6.5. §1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden.</p> <p>§2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW.</p> <p>§3. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarengereguletering een milieuevergunning is verleend.</p> <p>§4. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p> <p>§5. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.</p>
Tremelo	<p>Uniform politiereglement Begijnendijk – Rotseelaar – Tremelo, versie 1/1/2018</p>	<p>Artikel 22 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis, in stookinstallaties of kachels, waardoor geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.</p> <p>Artikel 23 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p>

		Artikel 24 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burens tot een minimum wordt beperkt en desgevallend in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften.
Vorselaar	Zonale Politiecodex Neteland, versie 6/10/2014	<p>Artikel 260 Het verbranden van huishoudelijk afval is verboden.</p> <p>Artikel 263 §1. Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden.</p> <p>§2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen tot 300 kW.</p> <p>§3. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties vanaf 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend.</p> <p>§4. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p> <p>§5. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.</p>
Zaventem	Algemene politieverordening Zaventem, versie 1/6/2019	<p>Artikel 21 Onverminderd de bepalingen van het afvalstoffendecreet, het VLAREM II, het Veldwetboek en het Bosdecreet is het verboden organisch of anorganisch materiaal of substanties te verbranden en hierbij geur- of rookhinder te veroorzaken bij de omliggende bewoners.</p> <p>Artikel 22 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis, in stookinstallaties of kachels, waardoor geuroverlast of overlast door rookvorming veroorzaakt wordt. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.</p> <p>Artikel 23 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Artikel 24 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burens tot een minimum wordt beperkt en desgevallend in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften.</p>
Vlaamse overheid	Type politiereglement Verbranden van afvalstoffen door particulieren'	<p>Artikel 5 §1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden.</p> <p>§2 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW.</p> <p>§3 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend.</p> <p>Artikel 6 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.</p>

		<p>Artikel 7 Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstille en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.</p>								
Nederland	Bouwbesluit 2012	<p>Hoofdstuk 2. Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van veiligheid Nieuwbouw: Artikel 2.59.2 De horizontale afstand tussen de uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas van een op vaste brandstof gestookt toestel en een brandgevaarlijk dak als bedoeld in NEN 6063, van een ander bouwwerk is ten minste 15 m. Bestaande bouw: Artikel 2.64: idem</p> <p>Hoofdstuk 3. Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van gezondheid Artikel 3.51. Plaatsing van de opening</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij toevoer van verbrandingslucht via een verblijfsgebied, heeft de volgens NEN 1087 bepaalde verdunningsfactor van de uitstoot van een afvoervoorziening voor luchtverversing en van een afvoervoorziening voor rookgas, ter plaatse van een in de uitwendige scheidingsconstructie gelegen instroomopening voor verbrandingslucht, ten hoogste de in tabel 3.33 aangegeven waarde. Bij de bepaling van de verdunningsfactor blijven afvoervoorzieningen en belemmeringen die op een ander perceel liggen, buiten beschouwing. <p>Tabel 3.33 Verdunningsfactoren voor verschillende soorten afvoeren.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>soort afvoer</th> <th>verdunningsfactor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Luchtverversing</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen</td> <td>0,0015</td> </tr> </tbody> </table> <ol style="list-style-type: none"> 2. Een instroomopening van een toevoervoorziening voor verbrandingslucht en een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas, liggen op een afstand van ten minste 2 m van de perceelsgrens, gemeten loodrecht op de uitwendige scheidingsconstructie van de gebruiksfunctie. Dit geldt niet voor een in een dak gelegen instroomopening of uitmonding. Indien het perceel waarop de gebruiksfunctie ligt, grenst aan een openbare weg, openbaar water of openbaar groen, wordt die afstand aangehouden tot het hart van de weg, dat water of dat groen. 3. Een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas ligt, gemeten langs zij aan een uitwendige scheidingsconstructie van een gebruiksfunctie, niet zijnde het dak, op een afstand van ten minste 1 m van de perceelsgrens. 4. Een instroomopening van een toevoervoorziening voor verbrandingslucht en een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas, gelegen boven een constructieonderdeel of het aansluitende terrein, liggen, ter voorkoming van gehele of gedeeltelijke afsluiting 	soort afvoer	verdunningsfactor	Luchtverversing	0,01	Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen	0,01	Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen	0,0015
soort afvoer	verdunningsfactor									
Luchtverversing	0,01									
Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen	0,01									
Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen	0,0015									

		<p>van de opening door ophoping van vuil of sneeuw, ten minste 0,3 m boven de bovenzijde van dat constructieonderdeel of dat terrein.</p> <p>Hoofdstuk 7. Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen</p> <p>Artikel 7.9.1. Een verbrandingstoestel wordt uitsluitend gebruikt indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De voorziening voor afvoer van rookgas doeltreffend is gereinigd <p>Artikel 7.22 Onverminderd het bij of krachtens dit besluit of de Wet milieubeheer bepaalde is het verboden in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid; - overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk, het open erf of terrein; - op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door geluid en trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein
--	--	---

Koning Albert II laan 20 bus 8
1000 Brussel
omgevingvlaanderen.be